

Tečajnik

CELJE, 15. JANUARJA 1960
LETO XI, STEV. 2

GLASILO SOCIALISTICNE ZVEZE
DELOVNEGA LJUDSTVA OKRAJA CELJE
LIST IZDAJA IN TISKA CASOPISNO POD-
JETJE »CELJSKI TISK«
DIREKTOR IVAN MELIK-GOJMIK

UREJUJE UREDNISKI ODBOR
ODGOVORNI UREDNIK TONE MASLO
Uredništvo: Celje, Titov trg 3 — poštni
predal 16 — telefon 25-25 in 24-25 — uprava:
Celje, Trg V. kongresa 3 — poštni predal 192
— telefon 25-75 in 20-89 — tekoči račun pri
Komunalni banki Celje 603-70-1-456 — izdaja
ob petkih — letna naročnina 900, polletna 250,
četrtletna 125 din — posamezna številka
15 din — rokopisov ne vračamo.
POSTNINA PLAČANA V GOTOVINI

DESET LET DELAVSKEGA SAMOUPRAVLJANJA

VELIK KORAK NAPREJ

Naš obisk v Železarni Štore

NOVI LJUDJE - NOVE METODE DELA

PRED OBCNIMI ZBORI
SINDIKALNIH PODRUZNIC

Kot kažejo dogodki, se ta mesec začela posebno živahno politično življenje ne samo na terenih, kjer se organizacije SZDL pripravljajo na svoje občne zборе, temveč tudi v naših podjetjih in ustanovah, kjer se bodo začeli te dni prvi občni zbori sindikalnih podružnic. Po predvidenem načrtu bodo ta mesec občni zbori sindikalnih organizacij v ustanovah, zavodih in podobno, prihodnji mesec pri tako imenovanih pavšalnih, to je tistih, ki nimajo lastnega zaključnega računa (obrta, trgovina, gostinstvo) in nazadnje še pri gospodarskih organizacijah, ki delajo zaključne račune. Tu naj bi bili občni zbori takrat, ko bodo znani podatki zaključnega računa, tako da bodo na letnih pregledih dela lahko ugotovili in razpravljali o gospodarjenju v preteklem obdobju itd.

Po vsebini dela naj bi bili letošnji občni zbori sindikalnih podružnic zelo konkretni in usmerjeni le na delovna področja sindikalnih organizacij samih. Zato naj bi na njih ne načenjali vrsto načelnih vprašanj, temveč se predvsem pogovorili o opravljenem delu in smernicah za bodoče udeleževanje sindikalnih organizacij. Torej o tistem, kar je nakazal četrti kongres sindikatov Jugoslavije. Razumljivo je, da bodo v ospredju vseh vprašanj problemi produktivnosti, nagrajevanja izobraževanja delavcev, notranjih odnosov in podobno.

Letošnji občni zbori naj bi prinesli važno prelomnico še v kadrovske zasedbi vodstev sindikalnih podružnic. Tokrat naj bi se uveljavila zamenjava dolgoletnih odbornikov z mladimi in razgledanimi ljudmi, ki bodo prav gotovo prinesli tudi nove metode dela. Da bi to zamenjavo kar najbolje izvedli, se je pod vodstvom okrajne delavske univerze že začel prvi devetdnevni seminar za bodoče funkcionarje sindikalnih podružnic v večjih podjetjih. Temu seminarju bosta sledila še dva. Zraven tega bodo enake seminarje organizirali še po občinah in tako v resnici pripravili kader bodočih sindikalnih funkcionarjev v podjetjih.

V organizaciji letošnjih občnih zborov se bodo izogibali, seveda kjerkoli se bo to dalo, tako imenovanega delegatskega sistema. Težnja je, naj bi se letnih obračunov dela sindikalnih podružnic udeležili vsi člani kolektiva in ne samo njihovi delegati. Tako bo občni zbor sindikalne podružnice pridobil na vsebini in pomenu, zraven tega pa bodo vsi člani kolektiva sodelovali tudi pri obravnavi najvažnejših problemov in sklepali o bodočem delovnem načrtu.

Kot rečeno so prvi na vrsti občni zbori v javnih ustanovah. Tu pa gre zdaj predvsem za pomoč sindikalnih organizacij pri uveljavljanju javnih služb in pri analizi njihovega dela. M. B.

ZIMA JE PRIŠLA...

Komaj je zapadel prvi sneg, že so oživila sankališča in smučišča. Otrokom je prišel prav vsak klanček. Najbolj vneti so pripeljali sanke in prinesli smuči že tisti dan, ko je sneg komaj pobelil travnike. To kaže tudi naša slika, ki smo jo pozveli ob Kajuhovi ulici. Veseli so sankalci, pa tudi mali smučar, ki se uči prvih korakov.

STROJI ZA IZVOZ, KI JIH DELAJO V BARAKAH

PRED TREMI LETI SE JE BIVSA REMONTNA DELAVNICA USNJARJE V KONJICAH OSAMOSVOJILA IN POSTALA PODJETJE »KOSTROJ«. OD TEDAJ NAPREJ SE ZACNE STRMA POT NAVZGOR TEGA MAJHNEGA PODJETJA. ZACELI SO Z DELAVNICO, RAZSIRILI SO SE IN UPORABILI SE NEKATERE BARAKE. V TEM SMISLU JE RAZVOJ NA ZUNAJ SEL VSE DO DANES. Vendar se je v proizvodnem pomenu podjetje bistveno spremenilo. CEPPAV VTESNJENO V PROSTORE DELAVNICE, JE »KOSTROJ« POMEMBNO PODJETJE.

vrednost proizvodnje »Kostroj« je v tem letu že presegla 200 milijonov, kar je za tako razvijajočo se podjetje, ki je na zunaj podobno bolj obrtni delavnici, res velika storitev. V tem letu je »Kostroj« izdelal tudi prve stroje za izvoz, in sicer za 40 milijonov dinarjev usnjarskih strojev za Jordan. Lani se je vrednost proizvodnje dvignila še za 62 milijonov. Naročila so že presegala možnosti podjetja. (Nadaljevanje na 3. strani)

VREME V NASLEDNJIH DNEH

Vreme za čas od 14. do 24. januarja. Nestalno vreme s pogostimi snežnimi padavinami in snežnimi zameti. Razjasnitve ne bodo trajale več kot dva dni. V jasnih nočeh hud mraz.

TESNO SODELOVANJE Z UPRAVO

Nekatere uspehe v razvoju in utrjevanju organov delavskega upravljanja v našem podjetju moramo vsekakor pripisati tesnemu sodelovanju uprave s temi organi. To sodelovanje ni niti najmanj prisiljeno. Pokazalo se je namreč, da je oblika delavskega samoupravljanja, ki smo jo uveljavili, zelo učinkovita. Pri delu delavskega sveta je največja pozornost pri nas posvečena predpripravi za zasedanje. Zato se, kadar načenjamo kak problem, sestanejo najprej posvetovalni sveti v obratih, njihova mišljenja proučijo posamezne komisije, ki tudi pripravijo vso potrebno pomožno gradivo. Tako se razprava delavskega sveta dejansko nasloni na mišljenje vsega kolektiva in zraven tega na strokovno osebo.

VSİ MORAJO VEDETI

Pri delu delavskega sveta v našem podjetju smo uveljavili načelo, ki se mi zdi še posebej pomembno. Sodimo namreč, da bi odločitve delavskega sveta ne bile učinkovite, mnogokrat pa tudi ne jasne, če bi ljudje — se pravi vsi zaposleni — ne vedeli za kaj gre in zakaj smo sprejeli tak ali tak sklep. Menim, da smo s seznanjanjem članov delovnega kolektiva s sklepi in problemi, ki jih je obravnaval delavski svet, precej naredili, saj smo hkrati tudi pri onih proizvajalcih, ki niso v organih delavskega upravljanja vzbudili interese za vse probleme v podjetju. (Nadaljevanje na 3. strani)

Predsednik delavskega sveta železarne v Štoreh tov. Anton Franulič

Politične organizacije v stanovanjskih skupnostih

RAZGOVOR S PREDSEDNIKOM OBCINSKEGA ODBORA SZDL V CELJU, TOV. CVETOM PELKOM

Osnovne organizacije SZDL na območju celjske občine se te dni pripravljajo na redne letne občne zборе. V zvezi s tem, pa tudi zaradi nekaterih drugih nalog smo obiskali predsednika občinskega odbora SZDL v Celju tov. CVETA PELKA in ga zaprosili za razgovor.

Vprašanje: Vzporedno z ustanavljanjem stanovanjskih skupnosti se poraja tudi vprašanje po reorganizaciji osnovnih političnih organizacij, tako SZDL kot Zveze komunistov. Prosim, povejte, kaj bo v tej zvezi storjenega na območju celjske občine?

Odgovor: Stanovanjske skupnosti, katerih je v naši občini 7, so organizirane po načelu enotnosti in zaokroženosti območja, pri tem pa je bila upoštevana tudi pestrost živ-

ljenja posamezne stanovanjske skupnosti. Ker je to dokaj enotno gospodarsko in družbeno-politično področje, je vsekakor treba temu prilagoditi, če hočemo enotno reševati probleme, tudi organizacije Socialistične zveze in organizacije Zveze komunistov. Zato bodo že na letošnjih občnih zborskih SZDL v tem smislu izvršene organizacijske spremembe in to tako, da bo v eni stanovanjski skupnosti en odbor Socialistične zveze. Ker je naloga SZDL čim tesnejši stik s svojimi člani, bi bilo to otežkočeno, ker je v eni stanovanjski skupnosti tudi po več tisoč članov SZDL, zato bo odbor Socialistične zveze stanovanjske skupnosti, kateri bo zelo številčen, imel več poverjeništev SZDL na svojem področju.

Slično temu je tudi z organizacijami Zveze komunistov, le s to razliko, da bo na področju stanovanjske skupnosti še vedno več samostojnih osnovnih organizacij ZK, katere bodo koordinirale svoje delo preko aktivna Zveze komunistov stanovanjske skupnosti. V ta aktiv, katerega lahko imenujemo tudi poverjeništvu, bodo sestavljali sekretariat osnovnih organizacij ZK terena, osnovnih organizacij ZK tovarn in predstavniki Socialistične zveze.

Vprašanje: Reorganizacija osnovnih političnih organizacij bo prav gotovo vezana še na nove, oziroma izpopolnjene metode dela. Katere so glavne naloge političnih organizacij v okviru stanovanjskih skupnosti?

Odgovor: Neposredne naloge političnih organizacij je izvedba letnih konferenc in organizacijska utrditve. Ob tej priliki morajo organizacije sestaviti in proučiti svoje programe, na osnovi katerih se naj odvijata vsa dejavnost. Pri tem bo treba posvetiti posebno skrb, da bodo stanovanjske skupnosti zaživele in

prešle k dejanskemu reševanju vseh življenjskih vprašanj. Se vedno bo ena od osnovnih nalog naših političnih organizacij, politično in splošno izobraževanje naših državljanov, dalje vključevanje mladine v razne organizacije in organe družbenega upravljanja. Naše organizacije bodo morale več, kot so to delale doslej, široko pojasnjevati vso družbeno problematiko in preko svojega članstva in predstavnikov vplivati na čim boljše in uspešnejše delo občinskih ljudskih odborov. Naše organizacije se bodo morale tudi več zanimati za hitrejši gospodarski razvoj, za večjo storilnost in pravilno nagrajevanje po delovnem učinku. V Celju je še vedno precejšnje število žena, ki bi se rade zaposlile. Za zaposlitev teh žena je treba iskati razne možnosti, ki so objektivno dane, treba je stvari le proučiti in pristopiti k smotrni organizaciji. Na primer: v Celju bi lahko organizirali več raznih manjših uslužnostnih podjetij in servisov za izdelovanje razne galanterije, razne popravilnice, šivanje na domu številne, enotne drobne tekstilne konfekcije, popraviljanje nogavic itd.

Organizacije na vasi pa bodo morale usmerjati nadaljnjo socializacijo vasi, temeljiteje tolmačiti naše prizadevanje za napredno proizvodnjo tudi v kmetijstvu in kazati pot, kako priti do boljših življenjskih pogojev preko naprednih oblik kmetovanja tudi na vasi.

Kakor v mestu, tako so tudi na vasi politične organizacije dolžne pomagati pri usmerjanju vsega družbenega življenja.

PARADA HARMONIKARJEV

V nedeljo, 17. t. m. se bodo ob petih popoldne v veliki dvorani Narodnega doma znova predstavili mladi harmonikarji — učenci glasbene šole celjske Svobode. Gre za paradno harmonikarjev pod vodstvom tov. Oskarja Leskovška, ki že dolga leta vodi to šolo in dosega zavidljive uspehe.

TISKOVNA KONFERENCA PRI OO SZDL V CELJU

Nove oblike dela in konkretna vprašanja na bližnjih občinskih zborih Socialistične zveze

V sredo je bila pri Okrajnem odboru SZDL v Celju tiskovna konferenca. Sekretar OO SZDL, tovariš Stane Sotlar je seznanil novinarje o pripravah na občne zbornice organizacij Socialistične zveze, ki bodo začeli te dni in bodo zaključeni v prvi polovici februarja. Do tega roka bodo tudi občinske konferenice SZDL.

Na občinskih zborih osnovnih organizacij bodo razpravljali o novem načinu in organizaciji dela v smislu smernice X. plenuma SZDL. Razen tega bodo točrat postavili na dnevni red občinskih zborov predvsem konkretne krajevne probleme, na vasi kmetijstvo in zadružništvo, v mestih in industrijskih središčih pa se bodo pogovorili o problemih tovarn, delavskega in družbenega upravljanja, stanovanjskih skupnosti, obrti, trgovine in komunale.

Občinski zbori bodo pokazali dejanski odraz stanja, uspehov in pomanjkljivosti na določenem področju, ki ga organizacija zajema, ter hkrati nakazali smernice za bodoče še uspešnejše delo predvsem na področju delavskega in družbenega upravljanja, kakor

tudi v prizadevanju za čim večje gospodarske uspehe pri izpopolnjevanju nalog družbenega plana.

Po dosedanjih nepopolnih podatkih je v celjskem okraju okoli 70 odstotkov volivcev članov Socialistične zveze, odnosno 20.000 članov. Ker bodo na občinskih konferencah SZDL izvolili na vsakih 5.000 članov po enega delegata za kongres, bo celjski okraj na V. kongresu SZDL v drugi polovici aprila zastopalo 17 delegatov.

Ob tej priložnosti so se novinarji pogovorili s tov. Stanetom Sotlarjem tudi o drugih aktualnih problemih s področja družbenega dogajanja v celjskem okraju.

-ma-

Načrt dela mladinskih organizacij

Pred dnevi je politično ideološka komisija pri OK LMS Celje sprejela program dela za prvih pet mesecev v letošnjem letu. Program je izdelan na podlagi osnutka, ki ga je poslal CK LMS in vsebuje smernice za delo po občinah in posameznih aktivih. Se v tem mesecu se bodo začele priprave za mladinske večerne politične šole po nekaterih občinah celjskega okraja, kjer pa zanje ni pogojev pa le dvo ali trodnevne seminarje domaškega tipa. V februarju bodo sestavili program ideološko vzgojnega dela v mladinskih delovnih brigadah in pripravili predavanja ob jubilejnim letu ustanovitve delavskih svetov.

V mesecu marcu in aprilu bodo sestavili analizo dejavnosti mlade inteligence v celjskem okraju, izvedli program ideološko vzgojnega dela po občinah ter se pripravili na proslavo 1. maja. Po prazniku pa bodo izdelali analize dela ideološko političnih komisij po občinah in pripravili program za drugo polletje.

Članj politično ideološke komisije so tudi sklenili, da bodo zbrali gradivo za brošuro, ki bo v pomoč ideološko-političnim vodjem na terenu.

-ij

Na vidiku več plesnih prireditev

Kritika pomanjkljivega zabavnega življenja v Celju je že rodila prve uspehe. Tako je bila ob zaključku lanskega leta pri občinskem ljudskem odboru konferenca, na kateri so ugotovili premajhno skrb in zainteresiranost nekaterih družbenih organizacij za prireditve in zabavnih prireditev, hkrati tudi nekatero nevednost, ki se stalno porajajo okrog dvoran, pa tudi zaradi razika, ki ga prevzemajo društva ob takih priložnostih in. Zdelo se je, da se stalno porajajo okrog dvoran, pa tudi zaradi razika, ki ga prevzemajo društva ob takih priložnostih in. Zdelo se je, da se stalno porajajo okrog dvoran, pa tudi zaradi razika, ki ga prevzemajo društva ob takih priložnostih in.

Na osnovi tega priročila je bil sestavljen prvi okvirni načrt zabavnih, plesnih in drugih prireditev v letošnjem zimskem času. Zlasti se v njem zvešča težnja po ponovni oživitvi nekaterih tradicionalnih plesov odprtega tipa. Razumljivo pa je, da bo tudi letos nekaj plesnih zahtev, na katere bo mogoče priti le z lepimi tiskanimi vajili.

In še ena značilnost Opleševalno in turističnega društva je obliučilo, da bo v teh mesecih pripravilo vsaj dva plesa za mladino. Na njih ne bo bilo toliko alkoholičnih pijač, niti postavljali miz, poskrbeli bodo le za najboljši orkester, za primerno strokovno vodstvo in zveza za brezalkoholne pijače.

Plene prireditve v letošnji sezoni bo začelo Društvo inženirjev in tehnikov (8. februarja). Teden dni pozneje bo akademski ples, 20. februarja pa maturantski. Zelo živahno bo v pustnem času, saj boša 27. februarja kar dve večji prireditvi: prva v telovadnici gabskega Partizana, druga na tradicionalna maskarada Opleševalnega društva. V nedeljo, 28. februarja pa bodo v pustnih oblačilih zaračali še otroci. S tem pa plesnih prireditev še ne bo konec. Petega marca bo oživel Kladirarjev valček večer, 19. marca je predviden trgovsko-gostilinski-obrtni ples. Vendar samo predviden, ker dočenegega pristanka v času sestavljanja tega programa še ni bilo. Zraven tega bo v tem času gostoval v Celju veliki plesni orkester Radia Ljubljane. Tudi to bo prireditev, ki bo dvignila na noge vse.

V zadnjem tednu po domovini

Petek, 8. januarja:

Zasedli so trije odbori Ljudske skupščine Slovenije. Medtem, ko sta proučevalna odbora obeh zborov sprejela srednjeprojekt, je odbor za organizacijo oblasti in usrvice sprejel predlog o ukrepih 36ih občin v ljubljanskem in goriškem okraju.

Po kratki in hudi bolezni je umrl glavni urednik gospodarskega tednika »Ekonomska politika« in eden najboljših uglednih jugoslovanskih ekonomistov dr. Jaka Davičo.

Sobota, 9. januarja:

Ob 70-letnem življenjskem delu je podpredsednik Izvršnega sveta LRS dr. Bože Vilfan izročil prof. dr. Antonu Melihu odklovanje Reda zaslug za narod pred stopnje.

Nedelja, 10. januarja:

V spomin na herojsko bitko je bila doobčud v Dražgošah velika proslava, sodelovala s tradicionalnim smučarskim tekmovanjem »Po stezah partizanske Jevlovice«.

Zaradi velikih snežnih zametov je bil prekinjen promet v Gorskem Kotaru. V pristanišče Kana se je potopila ladja »Snežnik«, ki se je vrnila iz Hufe s tovarom pomaranč. Vsi člani posadke so ostali živi in zdravi.

Ponedeljek, 11. januarja:

Na nevelovanju ideološke komisije pri CK ZKS so razpravljali o stanju v loštstvu, delu prosvetnih organizacij in komunistov v njih.

Torek, 12. januarja:

Na plenumu republiškega odbora sindikata kovinarjev v Ljubljani so govorili o aktualnih problemih nagajevanja, strokovnega izobraževanja in skrbi za floveka.

Sreda, 13. januarja:

Na odboru za komunalno politiko pri republiškem svetu Zveze sindikatov so razpravljali o stanovanjski problematiki, urejanju novih stanovanjskih zakonov itd. Pri tem so znova poudarili nujnost tesnega sodelovanja sindikatov.

Zaradi prenehanja sodelovanja je slezniški promet med Zagrebom in Splitom ustavljen. Ceste v Liki, Gorskem Kotaru, Zagorju, Podravini in mnogih predelih Bosne in Hercegovine so neprehodne. Hudi mraz, visok sneg sta prignala v Veljabinu in drugod volkove, ki napadajo živino. V mnogih predelih pa piha tudi burja s hitrostjo do 90 km na uro.

TUDI CELJSKI OKRAJ ZA NAŠE SMUČARJE

Akcija za zbiranje denarnih sredstev za udeležbo naših smučarjev na zimskih olimpijskih igrah, dobiva čedalje širši obseg tudi v celjskem okraju.

Do danes je Turistično in avtobusno podjetje »KOMPAS«, Celje sprejelo nakazila od naslednjih kolektivov: Vajenska šola »Boris Kidrič«, Celje 3.000 din; Smučarska zveza, Celje 5.000 din; Celjska turistična podzveza, Celje 5.000 din; Kolektiv Zlatarne, Celje 6.000 din; Trgovska zbornica, Celje 20.000 din; Zelezarna Store 100.000 d.n.

Novi načrti dela - novi uspehi

V »INGRADU« SO SPREJELI 28 NOVIH ČLANOV V ZK

Tiste dni, ko smo se na en ali drug način posvajali od starega leta in pripravljali kar najlepšo pot novemu, so imeli pri celjskem gradbenem podjetju »Ingrad« slovesnost, ki bo ostala v nepozabnem spominu vsem tistim, ki so ji prisostvovali, zlasti pa še tistim mladim delavcem in uslužbencem, ki so prejeli člansko legitimacijo organizacije Zveze komunistov. Kar 28 jih je bilo.

Kakor je v uvodnem govoru povedal sekretar komiteja Zveze komunistov pri podjetju tov. Franc Vilanc, je sprejem tolikšnega števila novih članov v organizacijo Zveze komunistov prvi rezultat novega in boljše načina dela v organizaciji. Medtem, ko so do nedavnega v tem kolektivu poznali le eno organizacijo Zveze komunistov in se je vse delo vodilo centralno, zato pa ozko, togo in neživljensko, so s formiranjem osmih osnovnih organizacij po sektorjih dela in z ustanovitvijo komiteja Zveze komunistov v podjetju postavili temelje za boljše delo in boljše uveljavljanje organizacije in njenih članov. Če so prej komunisti in organizacija več ali manj zanstajali za nekaterimi dogodki v podjetju, so zdaj na čelu vseh dogajanj. Zdjaj ni več problema, o katerem bi komite in osnovne organizacije o njem ne razpravljale. Na ta način si je organizacija Zveze komunistov v podjetju pridobila vodilno vlogo, tisto, ki ji tudi pripada. To vlogo pa si je pridobila z delom.

To uveljavitev je pozneje potvrdil tudi organizacijski sekretar občinskega komiteja Zveze komunistov v Celju tov. Tone Skok, ki je med drugim še čestital novim članom k sprejem in jih opozoril na naloge in dolžnosti. Hvaležna je še ugotovitev, da je organizacija Zveze komunistov v Ingradu s tem sprejemom novih članov začela uresničevati sklepe, ki jih je potrdila na zadnji letni konferenci.

Drugi del slavnosti so izpopolnili: pevski oklet celjske gimnazije, kvartet Glasbene šole, recitatorji učiteljska in zabavni ansambel.

Letna konferenca mladine šoštanjске občine

Pred dnevi je bila v Šoštanju letna konferenca Ljudske mladine občine Šoštanj. O dosedanjem delu je poročal sekretar občinskega komiteja, ki je poudaril, da imajo vključeno 80% vse mladine v svoje vrste. Letos so ustanovili kar 8 novih aktivov, tako da je zdaj v šoštanski občini 34 mladinskih aktivov. Precejšen napredek so dosegli v politično ideološkem delu, saj se je precej njihovih mladincev udeležilo seminarjev v Bohinju, kar 20 mladincev pa obiskuje politično šolo občinskega komiteja Zveze komunistov.

Na zvezni delovni akciji je bilo 68 mladincev njihove občine, a tudi na lokalnih delovnih akcijah so mnogo prispevali. Tako so samo dijaki rudarske šole iz Velenja prispevali pri ureditvi novega Velenja 13.000 delovnih ur, kar je res velik uspeh. V delavskem in družbenem upravljanju je od skupnega števila članov teh organov le 16,5% mladincev. Nedvomno bodo morali tu še mnogo narediti in se še bolj uveljaviti v družbenem upravljanju kot enakopravni državljani. Tisti predstavniki, ki pa bodo izvoljeni v te organe pa morajo biti tesno povezani z delavci in ne samo kimati v delavskih svetih. Zanimivo je tudi to, da v komisijah za štipendije ne sodeluje noben mladiček. Zaradi boljše dela so ustanovili krajevna komiteja v Velenju in Šoštanju, povezali pa so se tudi z mladino Siska. Referat o bodočih nalogah mladine je imel Jože Lekšan. Govoril je tudi o več-

jem aktiviziranju šolske mladine, ki naj bi bila kljub temu, da obiskuje šolo recimo v Celju, iniciator dela v svojem kraju.

V živahnih razpravi so poleg delegatov sodelovali tudi gostje. Predvsem so izrazili potrebo po preprostejših prostorih, kjer bi mladina lahko delala. Poudarili so tudi to, da je važno, da predlaga za sprejem v Zvezo komunistov mladina sama, kot je bil to primer v Pesjem. Na koncu so izvolili novo komite, za predsednika pa tovariša Jožeta Lekšana.

ŽALNA SVEČANOST

Tov. Jože Gričar-Metod

Občinski odbor Zveze borcev in občinski ljudski odbor z ostalimi množičnimi organizacijami v Slovenski Bistrici so priredili v okviru občinskega praznika proslavo 17-letnice junških borb padlega Pohorskega bataljona.

Pred 17 leti, 8. januarja 1943. leta, je na Pohorju v poslednjem jurišu proti okupatorju junško padel ves prvi Pohorski bataljon.

Na slavnostni seji v Domu kulture v Slov. Bistrici je govoril predsednik občinskega ljudskega odbora tov. Franc Bera, pred spomenikom na Trgu svobode, kjer je bilo ljudsko zborovanje, pa je tov. Jože Gričar-Metod pozdravil borce in svoje padlih, ki so prišli na spominsko proslavo.

Isti dan so v Oplotnici položili vence pred spomenik padlih borcev ter nato pričakali patrujo, ki je prišla iz Osankarice, kjer je padel Pohorski bataljon. Istočasno so bile proslave s kulturnimi sporedi v Poljčanah, Poljskavi, Pragerskem, Makolah in Smartnem na Pohorju.

POGLED PO SVETU

Podoba je, kakor da odločilni činitelji močno skrbje za vzemirjanje sveta. Komaj je prišlo do odločitve, da bo sestanek na najvišji ravni v pozni pomladi letošnjega leta, že je odmevalo v svet nekaj vzemirjalnih novic, ki se ne skladajo z željo po pomirjevanju, razoroževanju, sodelovanju in sporazumevanju. Najglasnejša je bila Eisenhowerjeva izjava, da ZDA ne podaljšujejo veljavnosti dosedanjega sklepa o prostovolni prekinitev atomskih eksplozij. Pravijo, da je ameriški predsednik storil to na ljubo ameriški nečimrnosti, ki je zadeta zaradi sovjetskega napredka v vesoljski balistiki, in verjetno zaradi pritiska na SZ, da bi bila mehkejša pri pogajanjih.

Poleg te izjave je prišlo v Anglijo 100 atomskih bomb, gotovo ne v znamenju pomiritev, saj pomeni Anglija v NATO strategiji še vedno najugodnejšo bazo za ameriške načrte z Evropo. To se kajpa ne sklada z Eisenhowerjevim poročilom Kongresu, ki je izzvenelo kot ponovno ponujanje roke SZ. SZ je odgovorila precej trdo z vesoljnimi raketami, ki jih namerava preizkusiti od 15. januarja do 15. februarja na Srednjem Pacifiku. Te vesoljske rakete bodo prodor SZ v vesolje še olajšale. Sovjersuten odgovor je tudi Hruščevljevo potovanje v Indijo in Indonezijo, torej v dve državi, ki nista zna najboljši nogle s Kitajsko. SZ pač ni vseeno, kako bodo gledali na prvo socialistično državo narodi Indije in Indonezije. Nekako istočasno, konec tega meseca, bo šel na pot tudi Eisenhower, in to v Južno Ameriko, ki je v več delih pokazala, da ni zadovoljna s politiko ZDA. Posebno velja to za Brazilijo, državo, ki hiti napredku naproti in rabi za svoj gospodarski razvoj veliko kapitala. Spriču cenovnega sovjetskega kredita, ki je na razpolago manj razvitim državam, ni vseeno, kajšino stališče za-

vzemajo ZDA do posameznih držav v Latinski Ameriki. V tem pogledu bodo morale vse razvite države revidirati svojo politiko, kakor je rekel bivši francoski ministrski predsednik Mendes-France na nekem predavanju ameriškim študentom: Ne pripravljajte se na novo vojno, nujno potrebna je miroljubna koeksistenca med narodi.

Podoba je, da to dobro razume angleški ministrski predsednik, ki se je odpravil na obisk v Afriko, med drugim v Gano in Nigerijo. Kako se čas zares vrtil v Gani si je ogledal veledela za gospodarski napredek te afriške dežele, pri katerih bo pomagala tudi Anglija, v Južni Afriki bo moral razmišljati o najprimernejši obliki, s katero naj bi Anglija izročila oblast v Njasi, o čemer so si na jasnem ne samo laboristi, marveč tudi konservativna mladina. Ob vsem tem se bodo morali nekaj naučiti tudi Francozi, ki še vedno polnijo koncentracijska taborišča z Alžirci in plenijo levčarske liste, če pišejo o tem, da mednarodni RK ni zadovoljen z metodami v teh taboriščih.

Nestrpnost reakcionarnih krogov se je pokazala tudi zaradi Granhičevega obiska v Moskvi. Obisk je bil preložen, italijanska desnica, posebno Vatikan, pa je ob tem pokazala vse poteze svojega filofašističnega razpoloženja. Ottaviani, znani antikomunistični zetel je bral mašo za »molčečo cerkev, ki da na Vzhodu nima svobode govora, in imel pridigo, ki je na las podobna oni bojujoči se cerkvi, katere grozote so okusili tudi jugoslovanski narodi, posebej slovenski in hrvaški.

Ob tem velja zapisati, da je pretekli teden Evropa stala v znamenju resurekcije fašističnega antisemitizma. Skoraj v vseh zahodnih državah se je istočasno, torej po nekem ukazu iz centra, pokazala propagandna in hujskaška dejavnost neke evropske legije organizacije propadlih fašističnih strank izpred vojne. Baje ima legija komando na Dunaju. Če je tako, nimamo kaj pripomniti. Kvečjemu to, da je notranji minister Zahodne Nemčije Schröder zagovarjal neofašistično stranko rajha, njen vojni minister Strauss, trubadur boja za uničevanje SZ, pa se vztrajno zavzema za oborožitev »agresivne vojske zahodnonemškega imperikalizma«. Če bi spriču tega fašistična zver ne pokazala, da še živi, bi lahko rekli, da se je zgodil še en »nemški čudež«.

T. O.

Namenska določitev poslovnih lokalov v središču Celja

Zadnja seja sveta za stanovanjske zadeve pri občinskem ljudskem odboru v Celju je bila v prvi vrsti namenjena razpravi treh odlokov, o katerih bo končno besedo izrekel ljudski odbor. Vsi trije se nanašajo na stanovanjsko reformo, ki jo uvajamo v tem mesecu. Tako govori predlog prvega odloka o organizaciji in delu zborov stanovalcev in hišnih svetov, drugi o določitvi najnižje najemnine (za poslovne lokale) in o delitvi te najemnine v poslovnih stavbah in v družbeno upravljalnih hišah. Čeprav ne kaže podcenjevati teh predpisov, pa je prav gotovo najvažnejši predlog odloka o namembnosti poslovnih lokalov v posameznih ulicah in delih ulic v mestu Celju. Po predlogu tega odloka naj bi se namembnost poslovnih lokalov določila v Prešernovi in Stanetovi ulici, na Trgu Petega kongresa, na Titovem trgu ter na začetnem delu Ljubljanske ceste, vključno do hišne številke 10. V tem predelu mesta naj bi se poslovni prostori smeli uporabljati samo za specialne obrtne dejavnosti kot so urarstvo, optika, fotografija, brivska in frizerska stroka, moško in žensko klobučarstvo ter vežilstvo, nadalje za one obrtne dejavnosti, za katere so potrebni prodajni prostori kot prodaja kruha, mesa, slaščič in podobno. V tem delu mesta bo nadalje prostora za vse gostinske dejavnosti, za trgovine na drobno vseh vrst razen za prodajalne gradbenega materiala in kuriva. Končno bodo v tem delu mesta lahko še lekarnice, pisarne časopisnih podjetij ter banke in hranilnice.

SEJA NOVEGA KOMITEJA LMS ZA CELJSKO OBČINO

ZA PREDSEDNIKA JE BIL SPET IZVOLJEN TOV. ZVONE DRAGAN

Pretekli teden se je sestel novoizvoljeni komite mladine celjske občine. Takoj po otvoritvi so izvolili enajstčlanski sekretariat, izbral za predsednika Zvoneta Dragana, za novega sekretarja pa Marjana Kogovca.

V okviru občinskega komiteja bo delovalo osem komisij in štab za mladinske delovne brigade. Se v tem mesecu bodo vse komisije izdelale ločne programe za prvo tromeščje oziroma polletje, predsedniki pa bodo na sejah komiteja redno poročali o delu in problemih komisij. Delavska komisija bo organizirala posvetovanje z mladimi člani delavskih svetov in izboljšala delo klubov mladih proizvajalcev. Prav tako bo tudi kmečka komisija aktivneje potegla v delo aktivov mladih zadružnikov, ideološka komisija pa

bo organizirala dvo- ali trodnevne seminarje za predsednike, sekretarje in ostalo mladino v celjski občini. Ko so podali najvažnejše smernice še ostalim komisijam, so vsakega člana komiteja zadolžili za dve ali tri organizacije, ki jih bo moral s svojimi nasveti voditi po pravi poti. Da ne bo ostalo le pri besedah, so sklenili, da bodo o tem razpravljali na vsaki seji komiteja.

Ker bodo letošnje športne igre »Bratstva in enotnosti« v Celju, bodo sestavili posebno komisijo, ki bo skrbel za priprave. Ko so orisali še delo štaba mladinskih delovnih brigad, so z navdušenjem sprejeli predlog o tekmovanju mladinskih aktivov na vseh področjih. Tekmovanje se bo pričelo prvega februarja, trajalo pa bo do dneva mladosti, ko bodo zmagovalce tudi nagradili.

UPRAVNI ODBOR »VRVICE« - TOVARNE TRAKOV IN OKRASKOV - CELJE

razpisuje delovna mesta računovodje

Pogoj: ekonomska srednja šola in dveletna praksa, ali knjigovodski tečaj s petletno prakso v knjigovodstvu.

Interesenti naj vložijo prošnjo do 30. I. 1960.

UPRAVNI ODBOR BIROJA ZA STANOVANJSKO IN KOMUNALNO IZGRADNJO OBLO CELJE

razpisuje naslednja delovna mesta:

1. referenta za plan in analize;
2. referenta za tehnično dokumentacijo;
3. dva sektorska gradbena nadzornika;
4. računovodje;
5. administratorja.

Pogoji: za delovna mesta od 1.—3. gradbeni inženir ali tehnik z najmanj 3-letno prakso v operativni in vsaj delnim pooblaštilom.

Za delovno mesto računovodje — popolna srednja šola z izkušnjami kot samostojen bilancist in finančni knjigovodja.

Za delovno mesto administratorja — popolna ali nepopolna srednja šola, lahko tudi z učetnik.

Za in/erente izven Celja so stanovanja zajamčena v roku do 1. maja 1961.

Mesečni prejemki po pravilniku o plačah.

Lastnoročno pisane in kolkovane ponudbe z življenjepisom in podatki o dosedanjih zaposlitvah pošljite do 1. februarja 1960 na naslov: BIRO ZA STANOVANJSKO IN KOMUNALNO IZGRADNJO OBLO CELJE, Gregorčičeva 6/II.

NAS OBISK V ZELEZARNI STORE

Praksa je najboljši učitelj

(nadaljevanje intervjuja s predstavniki delavskega samoupravljanja v Zelezarni Store s 1. strani)

PREOBRENTENJE ORGANOV DELAVSKEGA SAMOUPRAVLJANJA ZNA BITI NEVARNA — SPRORSČENA RAZPRAVA POGOJ ZA USPEH — IZKUSNJE SO NAJBOLJŠE VODILO — TESNO SODELOVANJE Z ORGANIZACIJAMI V PODJETJU

V Zelezarni Store smo obiskali tudi predsednika upravnega odbora Toneta Suharja. Tudi njemu smo zastavili nekaj vprašanj o pomenu in razvoju delavskega samoupravljanja v njihovem podjetju. Takole nam je odgovoril:

Pristojnosti samoupravnih organov se vse bolj večajo. Zdi se mi, da v posameznih primerih gremo že predaleč in prenašamo tudi take pristojnosti na upravni odbor, ki bi jih uspešno reševalo vodilno osebje ali pa direktor. Ne mislim zagovarjati težnj tistih direktorjev, ki se boje, da jim bodo ušle vse kompetence. Vendar bi rad opozoril, da prihaja včasih do preobremenitve upravnega odbora, kar lahko privede v posameznih primerih tudi v površno obravnavanje problemov.

Ko govorimo o rasti vloge našega upravnega odbora, moram povedati, da imamo sedaj v upravnem odboru ljudi, ki sodelujejo pri delu res po svojih močeh. To je včasih odvisno tudi od razgledanosti. Vendar ne pomeni vedno, da tisti, ki največ govori, tudi največ naredi. Na sploh pa smo v

razpravah pri obravnavanju tekočih in perečih problemov ugotovili presenetljivo iniciativo članov upravnega odbora. Naša praksa, da izbiramo člane upravnega odbora večinoma iz izkušnejših tovarišev, ki so že dalj časa v organih samoupravljanja, je pokazala res lepe rezultate. To pravim zato, ker smo v lanskem letu priredili seminarje za vse delavce in še posebej za člane organov delavskega samoupravljanja. Vendar smo ugotovili, čeprav so ti seminarji imeli določen uspeh, da je najboljša šola praksa, delo v organih delavskega samoupravljanja.

SODELOVANJE Z ORGANIZACIJAMI

K uspehom dela našega upravnega odbora pri jasnih in določeno postavljenih nalogah za prihodnost ter pri reševanju perečih trenutnih problemov v posameznih obratih je veliko pripomoglo tudi tesno sodelovanje s tovarniškem komitejem ZK in s sindikalno organizacijo.

Sodimo namreč, da so politične organizacije in politični vpliv organizacij v podjetju silno pomembne. Gospodarska akcija — kekršna koli — mora imeti tudi politično osnovo in vzporedno politično aktivnost. Zato sodelujejo na vseh sejah upravnega odbora tudi predstavniki komiteja ZK in sindikata. Tako se politična stališča vključujejo z ekonomskimi zahtevami in ustvarja potrebna enovitost, ki je prvi pogoj za napredek. Vsekakor bomo morali tesneje navezati tudi mladinsko organizacijo.

Namisto uvoda: Kdor se ni bil v livarno v Zelezarni Store, si bo ob teh vrstah težko ustvaril v njej pravo podobo. Ne bo si mogel ustvariti celo ne približne podobe, zakaj so stvari, ki jih še s toliko domisljivosti ni mogoče spraviti na papir, da bi pred bralcem zaživele.

Bil je neprijeten dan, ko smo se z oodjo obrata tovarišem Borisom Nečemarjem znašli v livarni. Zunaj prav lahko neprijeten kakor znotraj. Razsežen prostor, peščena tla, kupi livarskega peska in železnih gnat, kalupi, ki požirajo tekoče železo, kokile, ki se hladijo, cevi, ki jih preizkušajo na pritisk vode, ljudje za hladnim sivim

železom, podobni srednjeevropskim alkimistom, premični žerjav nad njimi in mrak. Toda tega vsak dan enkrat vendarle preženejo iz halosa. Tahrat se ljudje umaknejo z delovnih mest — v kotel s tekočim železom potopijo magnezij in nekaj trenutkov za tem se sprati bleščeč siskajoč, malone bengaličen ogenj in dim, ki napol-

letih posvetili vsa pozornost že strojni litini in sicer zato, ker smo že v zadnjem letu z modifikirano litino na tem področju dosegli lepe uspehe. Sicer pa še vselej na prvo mesto postavljamo kvaliteto, ker je le v tem prihodnost.

Na poti skozi livarno smo se ustavili ob kupu velikih zarjavelih kosov železa. »Valji, je

Bežno skozi livarno

ni ves prostor — proces, ki bi ga lahko primerjali samo že z elementarno silo kakoga prirodnega pojava. (Postopek so osvojili lani in je v tem, da se iz železa izloči grafit, s čimer dobi tako nastalo ferolitina prednosti jeklene in sive litine; valji so na zunanji strani, na znotraj žilavi. Povedali so nam tudi, da je proces edinstven v Jugoslaviji in da se je tudi v svetu pojavil šele v zadnjih letih.)

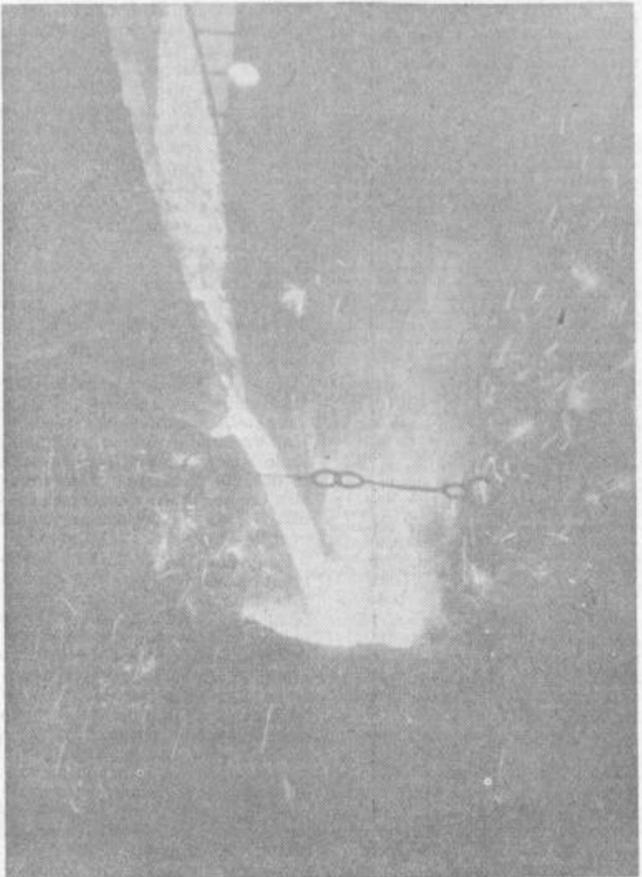
Zgodovina livarne sega v predvojni čas, je rekel tovariš Nečemar. »Toda takrat je bila neprimerno manjša, saj je znašala letna produkcija 5, medtem ko znaša sedaj 12 tisoč ton. Ker pa so se valjarne razširile, so potrebe po litnem železu in valjih neprimerno porasle. To bo terjalo razširitev in nadaljnji razvoj livarne, vendar stroški livarji pravijo, da je njihova bodočnost v ferolitini. Razen tega pa bomo v prihodnjih

pojasnil tov. Nečemar. »Tu jih vličejo v posebne kalupe; vsak čas homo lahko videli, kako. Žerjav je pripeljal ogromen kotel železa in ognjen curek je pljusnil v globino — iskre so brizgale na vse strani.

»V stružnici jih potem obdelajo. Krijemo 70 odstotkov vseh jugoslovanskih potreb, je rekel tov. Nečemar.

»In kaj je to tu?« smo se zanimali dalje. »Leseni kalupi. Odtisnejo jih v livarski pesek, premežajo z grafitom in vlijejo vanje tekoče železo. Tako delamo vodovodne cevi velikih profilov, je pojasnil tov. Nečemar.

Se in še bi lahko govorili. O ljudeh, o njihovem težkem delu, o pečenih tleh in o blatu, ki bo sčasoma izgnilo, ko bodo osvojili nov postopek za izdelovanje suhih kalupov. Tedaj bo vredno livarno v Storeh znova obiskati.

Kooperacija s sorodnimi podjetji

(Nadaljevanje s 1. strani)

Ker so že v začetku leta videli, da ne bodo kos vsem zahtevam naročnika, so se odločili za proizvodno sodelovanje z mariborskim »Remontom« in Sirojno tovarno v Trbovljah. Tam so jim izdelali posamezne dele, ki so jih potem kompletirali k svojim strojem. Kooperacija se je pokazala kot zelo koristna oblika, vendar pa bi za podjetje bilo ugodnejše, če bi imelo možnost, da bi se razširilo. S tem bi sicer kooperacije ne zavrgli. To namreč ob sedanjih naročilih ni več niti možno. Za letošnje leto so že sklenili pogodbo za izdelavo usnjarskih strojev v vrednosti preko 700 milijonov din.

bi jo gradili v dveh fazah. Postopje bo stalo za železniško postajo v Slov. Konjicah in ga bodo gradili tako, da ga bodo ob morebitnem nadaljnjem razširjanju podjetja lahko še povečevali. Zanimiva je tudi ugotovitev, da so stroji, ki jih izdeluje to podjetje, precej cenejši od uvoženih. Tudi za preko 25 odstotkov. Hkrati pa ti stroji po kakovosti ne zaostajajo za izdelki, ki smo jih doslej uvažali. Doslej so osvojili že preko 40 strojev in jih proizvajajo

NOVA TOVARNA - UPRAVICENA

Ce poznamo te številke, potem je razumljiva težnja kolektiva, da bi si zgradili izven obzidja usjarne novo halo z ustreznimi pomožnimi prostori. Gotovo je namreč, da ta težnja tudi z ekonomskega stališča ni neupravičena. Konjska tovarna usnjarskih strojev se je razvila iz delavnice v strojno tovarno. S tem moramo računati. Pomembno pa je še to, da to podjetje lahko vsak čas preide na proizvodnjo tudi drugih strojev, kar pomeni še eno prednost.

Morda ni nezanimiva tudi ugotovitev, da bo strojna tovarna v Konjicah izdelala — seveda v kooperaciji — stroje za kompletno usjarstvo v Sudanu. Te naprave bodo veljale preko 275 milijonov dinarjev in jih bodo montirali v Sudanu konjski strojniki. Zato se tudi že sedaj pridno učijo angleščino. Osem monterjev bo namreč montiralo te stroje v Sudanu.

NACRTI SO ŽE GOTovi

Podjetje je že izdelalo potrebne načrte za novo tovarniško halo, ki

serijsko. Zanimiva pa je še ugotovitev, da slovenske usjarne ne naročajo strojev pri »Kostroju«, temveč jih raje uvažajo. Sicer pa je to problem, ki bi ga bilo treba posebej obravnavati.

CELJSKI TEDNIK V VSAKO HIŠO!

Velik korak naprej

Na koncu smo obiskali še direktorja železarnice Andreja Sveteka, ki nam je v kratkih besedah orisal pomen in vlogo sodelovanja uprave z organi delavskega samoupravljanja.

Iz izkušenj vidimo, da je delo sedaj neprimerno uspešnejše, odgovornost je prišla na voljeno telo — bodočnost podjetja pa ni odvisna od enega ali nekaj ljudi. To je velik korak naprej. To vidimo pri reševanju problemov povečanja storilnosti, pri vprašanjih, ki zadevajo ekonomičnost poljetja, in končno najbolj, ker je to za nas najvažnejše, pri odločanju o tem, kako se bo podjetje razvijalo.

Kar zadeva sproščeno v razpravah o organih delovnega samoupravljanja, menim, da smo naredili velik korak naprej, da pa bo še treba veliko naporov. Mnogokrat se namreč zgodi, da se človek, ki morda dobro misli, pa o neki zadevi ni čisto poučen, raje zadrži. Po mojem mnenju je to napak. Tudi v takih primerih je treba postaviti vsaj vprašanje, zakaj tako, ker že vprašanje veliko pomeni. Zaradi tega bo treba tudi glede izobraževanja delavcev, ki delujejo v organih delavskega samoupravljanja, še veliko narediti in zato ne bodo nobena sredstva prevelika.

ALFA... morda rešitev

Sestav industrijskih podjetij in delavnic v konjski občini je tak, da zaposlujejo pretežno moško delovno silo. Tam imajo usjarne, strojno tovarno, tovarno kovanega orožja, opekarno, tovarno v Vitanju itd. To se pravi, vsa večja podjetja so take narave, da zahtevajo moško delovno silo. Razumljivo je, da je spričo tega iz leta v leto problem zaposlevanja ženske delovne sile postajal vse bolj pereč. Stanje v konjski občini je glede tega podobno kot v šoštanjski.

Tako so ob koncu lanskega leta imeli preko 250 prijavljenih žena, ki bi se rade zaposlile. V tem številu je tudi precej mladine in je rešitev (oziroma zahteva), da se za te najdejo delovna mesta, toliko bolj ujemata.

V konjski občini skušajo ta problem rešiti s tem, da bi uredili konfekcijsko delavnico. Vprašanje pa nastane, kje dobiti prostore zanje. Po mnenju gospodarstven-

nikov in vodilnih političnih osebniosti bo najumestnejše tako delavnico urediti v stavbi, ki jo v Konjicah imenujejo Alfa. To stavbo sedaj zaseda še podjetje »Konus«, ki jo bo v kratkem izpraznilo. Treba jo bo prepreksati, deloma urediti in z majhnimi sredstvi bodo pripravljene prostori za nove delavnice. V teh bo lahko dobilo zaposlitev petdeset žensk. To še ni popolna rešitev problema, vendar je precejšen doprinos.

Treba pa je povedati še nekaj. V teh prostorih so najprej namevale ustanovne skupnosti. Hoteli so urediti pralnico, krpalnico in čistilnico. Vendar sodijo, da bo ta načrt moral vsaj za nekaj časa počakati, ker je problem zaposlevanja ženske delovne sile bolj pereč. Končno pa bo za te servise delavnice lažje najti ustrezne prostore. Morda bo prav, če bodo o tem razpravljali na zborih volivcev. M. J.

RAZPIS

Komisija za razpis mest direktorjev in upravnikov pri občinskem ljudskem odboru Zalec razpisuje na podlagi 21. člena zakona o pristojnosti občinskih in okrajnih ljudskih odborov in njihovih organov (Uradni list FLRJ, št. 52/57) mesto

DIREKTORJA

TRGOVSKEGA PODJETJA »SLOGA«, PREBOLD

Pogoji: komercialist z nižjo strokovno izobrazbo ali komercialist s srednjo strokovno izobrazbo in 5-letno prakso na vodilnem mestu ali visokokvalificirani trgovski delavec z 10-letno prakso na vodilnem mestu.

Prošnje, kolkovane z 250 din državne takse ter življenjepisom in izkazi splošne in strokovne izobrazbe je treba vložiti pri Občinskem ljudskem odboru Zalec najpozneje do 31. I. 1960.

Tri kapljice krvi

Na kirurškem oddelku celjske bolnišnice smo v preteklem mesecu imeli kar dve večji in pomembni operaciji. V Smarju pri gradnji tunela je zasulo Ranka Milaševića, v Šoštanju pa na gradbišču Franja Jurica. Obema se je pri tem razpočil bronh, kar je navadno smrtna poškodba, zlasti še, če poškodovanec ni hitro prepeljan v bolnišnico, kjer lahko opravijo podobne operacije. ZA OPERACIJO RAZPOČENEGA BRONHA JE NAMREČ 80 ODSOTKOV USPEHA PRAVOČASNOST, POTREBNE NAPRAVE IN EKIPA ZA TAKO OPERACIJO SPOSOBNIH KIRURGOV. V CELJSKI BOLNIŠNICI SO REŠILI ŽIVLJENJA OBEMA FANTOMA IN PRI TEM ZABELEŽILI SE EN USPEH. Doslej je namreč veljalo mnenje, da je bronh možno učinkovito operativno popraviti le, če razpočeni del bronha ni daljši od dveh centimetrov. Na Madžarskem so to mejo presegli in operirali bronh, na katerem je bila novotvorba v dolžini treh centimetrov. V CELJSKEM PRIMERU PA SO OPERIRALI 6 CENTIMETROV NA DOLGO RAZPOČEN BRONH. Značilno pri teh operacijah je, da poškodovancu ohranijo pljučno krilo. Ob tej priložnosti smo prosili predstojnika kirurškega oddelka celjske bolnišnice dr. Sušteršiča, da smo lahko prisostvovali pri eni izmed večjih operacij.

Svetli hodniki se ne ujemajo s kontrastom polne čakalnice. Pa to je šlo mimo mene, ker me je pot vodila v operacijsko sobo. »Osemilite so me, da sem izgledal kot zdravnik, pa je usak zdravnik useno vedel, da nisem. Halja mi je bila predolga, maska na obrazu nerodno privezana, iz čepice pa je molel šop las, kar se zdravniku ne pripeti.

V veliki operacijski sobi je bil pacient že na mizi, pripravljen za operacijo. Očistili so mu kožo, kjer bo kirurg zasadil nož, in ga pokrili z belo haljo tako, da je ostala le majhna krpa delega telesa. Asistenti so bili že na mestu, instrumenti pripravljeni, glavnemu kirurgu so že nataknili masko in začela se je operacija. Prva za pacienta in tudi prva

moja! Le s to razliko, da je on nisplah zvedel, da je bolan. Rakasta tvorba je namreč odprtino požiralnika vedno manjšala in grozila, da jo bo zamašila. Zato je bilo treba odrezati del požiralnika in del želodca. To se navadnemu človeku morda ne zdi tako težavno. Odrežeš

pa še tam odrežeš, spneš in zašiješ pa je vse v redu. V resnici pa je manjkalo okoli šest centimetrov (morda nekaj več) požiralnika. Tega je treba nadomestiti. Rešiti so zadevo tako, da so iz dela zdravega želodca sešili cevko in jo speljali

Kirurgi so nepretrgoma delali, le potne kapljice so pričale, da operacija že dolgo traja in da ni preprosta.

navzgor. Potem so ta dva organa zašili. Bilo je precej težav in začel se je obratni postopek. Notranjost je bilo potrebno znova urediti, kot je bila. Zašili so trebušno votlino, stisnili rebra, jih zašili, potem še plast mišic in končno še kožo. Od velike rane, ki sem jo gledal ves čas operacije — res velike, tako da je kirurg v prsno in trebušno votlino lahko šel z obema rokama — je ostala le tenka brazgotina. Le-ta bo spominjala pacienta vselej, da je prestal nekaj hudega — le vedel ne bo nikdar kaj in kako.

To je povedano na kratko, morda neučinkovito, pa je trajalo štiri in pol ure. Ta čas sem v hodniku skadil deset cigaret in popil tudi dva konjaka. Če človek to pravi vidi, sta mu požirek konjaka in cigareta res dobrodošli. Znotraj pa so kirurgi nepretrgoma delali, le potne kapljice so pričale, da operacija že dolgo traja in da ni preprosta. Oni niso utegnili niti za trenutek ustran. Odahnilo so si šele po končani operaciji.

Ko sem odhajal po hodnikih, predno sem slekel predloži plašč, sem na njem opazil tri rdeče pikice, krvave kapljice, ki so nehoče brizgnile tudi name in ki jih bom obdržal vselej v spominu.

Mile Iršič

OB SEDEMDESETLETNICI FEDORJA GRADIŠNIKA

„Čajna punčka“

Ali res že sedemdeset let? Saj je jubilaru ta doba v delu in borbi nedvomno hitro pretekla, ko ni bilo časa ozirati se nazaj in nase ob dogajanjih v svetu in doma, večjih od osebnega.

Lahko pa bi vprašali tudi: Kaj šele toliko? Ali je ta kratki čas mogel biti dovolj prostoren za ves široki razvoj, ki nas je iz nekdanjih ozkih zatohlih slovenskih razmer pripeljal do odprtih razgledov in še neznane ustvarjalnosti, pa tudi uresničil najplemenitejše jubilarne želje?

Fedor Gradišnik živi in dela sredi nas. Celje, Slovenija ga skozi desetletja pozna in ceni — krepkega v svoji osebni polnosti, v žaru za lepo stvar, v borbeni delavnosti, v predanosti našemu ljudstvu. Celjsko gledališče, kakršno je danes, je bilo uresničeno nemalo po zaslugi njegove dolgotrajne, smotrne prizadevnosti, ko je šlo za kulturno afirmacijo Celje v neprijaznih pogojih.

Rojen 20. januarja 1890 v Hrastniku je Fedor s svojci prišel v Celje, ko je oče, znan kot značajan mož in uspešen organizator, leta 1897 postal nadučitelj na slovenski Okoliški deški šoli. Z otroka so se ga v rudarskem kraju dotaknile trdote socialnih problemov, razmere v tedanjem Celju pa so razpamtele v njem narodno zavest. Navsezgodaj se mu je zbudilo veselje do odrskega izžuljanja in tako je že leta 1900 dobil iz rok Rajka Salmiča svojo prvo vlogo na odrskih deskah Narodnega doma. Na gimnaziji je vodil dijaški gledališki krožek, režiral in nastopal v igrah, ki jih je kot dramaturg povesti prirejal tudi sam. To dijaško gledališče je leta 1906 dobilo svojo organizacijsko osnovo z Gradišnikom kot upravnikom in R. Dobovičkom kot dramaturgom. Tedanje celjsko nemško Mestno gledališče mu je ob gostovanjih z Dunaja in drugod nudilo pogled v bogato svetovno dramatik. Vse to ga je nagibalo k misli, da si izbere poklic gledališkega igralca.

Hkrati je Gradišnik bil agilna v »Organizaciji svobodnomiselnega narodnega prednega dijaštva«, ki je obsegala vse srednješolske zavode na Slovenskem. Povezana z akademskimi društvi je v Celju tiskala svoje glasilo »Svoboda« in ta je objavila več njegovih pripovednih spisov, kakor prej že »Zvonček« dolgo vrsto pripisov — dramskih prizorov in črtic — komaj štirinajstletnega dečka. Sodeloval je tudi v drugih naprednih listih. Kot prvi je prevedel v slovensčino nekatere novele Maksima Gorkega in jih zbral tudi v knjigi »Povedi 1916«. Z 1907 je napisal dramo »Srodna srca«.

Se kot gimnazijec je jeseni 1906 v ljubljanskem gledališkem poslušal predavanja naših tedanjih gledaliških prvakov, zraven pa opravljal mnoge gledališke posle. Toda predvsem politična aktivnost ga je pripeljala do zamere pri nemški oblasti, tako da je moral zapustiti domačo gimnazijo in je okrožnica za njim posvarila še druge zavode pred nevarnim svobodnim študentom. Iznova v Ljubljani se je preživljal z novinarstvom, prevajanjem in delom v gledališču. Mimogrede je opravil maturo in se odločil za farmaceutiko. Med prakso v lekarni na Vrhniki je tu močno posegel v dramsko in politično delovanje, mnogo pisal in objavil ter presenetil celo z romanom »Institutka«, ki je 1910 izhajal v celjskem »Narodnem dnevniku«.

Med 1911 in 1913 je študiral v Pragi in jo zapustil z diplomom magistra farmacije. Bivanje tu mu je odprlo pogled v velika gledališča. Tu mu je postal dober znanec Jaroslav Hašek, avtor »Svejk«. Organizacija naših akademikov v Pragi mu je poverila vodilno funkcijo. Od tod je časopisju v domovini pošiljal poročila o kulturnem dogajanju na Češkem.

Mobiliziran med prvo svetovno vojno je delal v lekarnah vojaških bolnišnic v Ljubljani in Cedadu. Po zlomu Avstro-Ogerske, ki ga je ob svoji jugoslovanski politični usmeritvi z veseljem dočakal, je prevzel lekarno na Jesenicah in vodil tu tri gledališke sezone. Njegova drama »Norec« je doživela tu svojo premiero. Leta 1922 je dobil koncesijo za lekarno v Celju.

V domačem kraju se je z verno in odločnostjo trudil za resno, umetniško kvaliteto gledališkega dela, da bi z njo ustvaril pogoje za ustanovitve poklicnega gledališča. Pri tem so mu pomagali zlasti Valo Bratina, Milan Skrbinšek, Rado Zelenik in Vekoslav Jan. Dramatično društvo s predsednikom Ivanom Prekorškom je podpiralo napredne težnje celjskih gledališnikov. Toda tedanje razvane politične razmere so grozile razbiti tudi gledališke ljudi in njihovo delo. Tedaj si je skupnost mladih gledališnikov po prihodu Milana Košiča v Celje 1933 osnovala »Celjski studios«, katerega lepe obete je pospeševal tudi Gradišnik.

Pri naštetih odrskih uprizoritvah je sodeloval kot režiser in močan nosilec vlog, kakor so to bile: Herman (treh avtorjev), Oswald, Nehjudov, Othello, Jerman, Kantor, dr. Grozd, Tonin, Hrast in druge.

Strankarski interesi so bili tisti, ki so prostore Mestnega gledališča po letu 1935 povsem prepustili gostovanjem iz Ljubljane in Maribora. Tako je Gradišnik mogel nastopati

le še priložnostno v gledaliških družinah, mnogo pa je pomagal odrom v okolici Celje.

Po uvedbi monarhojaistične diktature 1929 so se notranja nasprotja v državi čedalje bolj ostrila. Kot iskren demokrat in nasprotnik protijudskih hegemonističnih kapitalističnih režimov se je tudi Gradišnik aktivno vključil v opozicijsko politično gibanje. Pri tem je našel skupno pot z vodilnimi komunisti, ki so bili Slavko Slander, dr. Dušan Kraigher, Franc Leskošek, dr. Jože Viljan, Ivan Kreft, Albin Vipotnik, Peter Stante in drugi. Tako je pri skupščinskih volitvah 1938 postal okrajni kandidat »Združene opozicije« (komunisti, Slovenska kmečka stranka, krščanski socialisti, Zveza kmečkih fantov in deklet). Njegov namestnik na listi je bil član KP Albin Vipotnik, rudar iz Zabukovca.

V letih političnega udejstvovanja in zlasti še zaradi zveze s KP je Gradišnik prišel pod budne oči žandarmerije in policije. Doživel je vrsto hišnih preiskav, zaslišani, grožen, prepovedi zborovanj in sestankov, kazni z globami, aretacij itd. Pri tem je skupaj s sodelavci širil politično propagando in se povezal s krajevnimi volilnimi odbori na podeželju, ki so predstavljali nekakšno organizacijo Ljudske fronte.

Volitve 1938 z javnim glasovanjem seveda niso Gradišniku prinesle poslanskega mandata, pač pa so politično močno razgibale ljudstvo, kar se je zelo pozitivno pokazalo pozneje v NOB. Po volitvah se opozicija ni razšla, ampak je nastopala še dalje, tudi ilegalno. Priredila je znano celjsko zborovanje, ki ga je oblast sicer prepovedala. Kljub temu se je večstisočglava množica zbrala pred Narodnim domom, kjer

je na balkonu razvil slovensko zastavo Martin Jošt, ob njem pa je Gradišnik pozval zborovalce, da v sprevedu po celjskih ulicah manifestirajo za svobodo jugoslovanskih narodov in proti nasilnemu režimu. Med dveurnim pohodom po mestu se je množica spopadla s policijo in demonstrirala za svoje pravice.

Kmalu po svojem vdoru k nam je okupator Gradišnika zaprl in ga poleti 1941 izgnal v Srbijo. Živel v Beogradu se je tesno povezal z ljudmi osvobodilnega gibanja. Postal je član vodstva slovenske organizacije OF »Franc Rozman« in je ob osvoboditvi Srbije govoril na mitingu Slovencev.

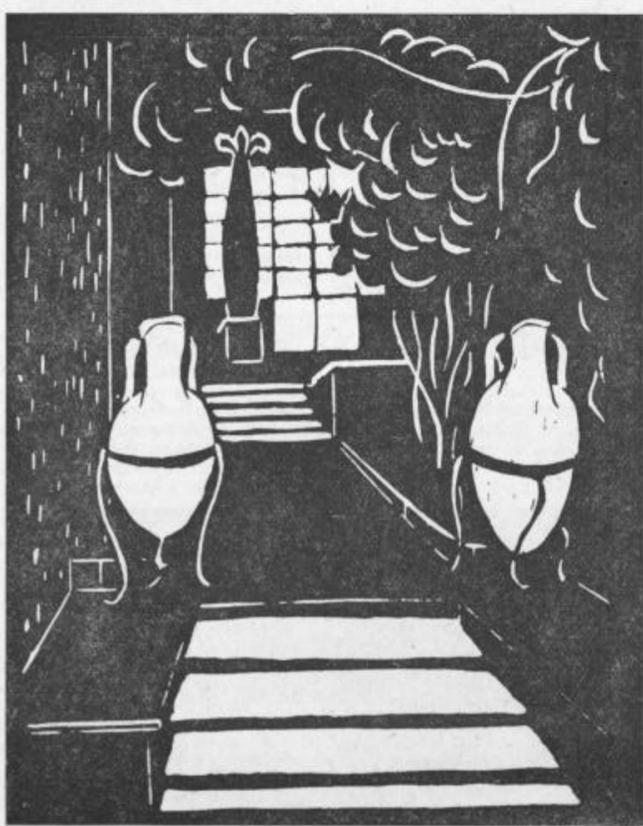
Kakalo ga je Celje v povsem spreminjenih razmerah. Poln ožuja se je Gradišnik vključil v novo ustanovljeno Ljudsko gledališče, ki mu je ljudska oblast pomagala premagovati začetne težave. Nakazale so se realne možnosti za profesionalizacijo celjskega gledališča in v ta cilj je Gradišnik s sodelavci usmeril zdaj svoje napore. Sam je prevzel režije in glavne vloge, urejeval enotnost in dvigal kvaliteto vse večjega ansambla. Z bilanco 57 dramskih del s 311 predstavami si je celjsko gledališče 1950 priborilo vstop med poklicne ustanove. Kot gledališki upravnik pa je Gradišnik prišel reševati še odprto vprašanje: dograditve gledališke hiše. Z močjo prepričevalne besede je tudi tu uspel.

Ob vzornem sodelovanju Gradišnika in dramaturga Filipiča je celjsko gledališče doma in z gostovanji v okraju, v Ljubljani in Beogradu in drugod doseglo nov, še vse višji vrh ter bilo deležno najcenašjih priznanj. Uspehi festivala, kvaliteta Gledališki list, novodobna stremjenja in seveda tudi umetniška dozelost igralskega kolektiva so dala našemu gledališču ime, ki je Celju dovolj pomembno. Umetniško višina odrskega snovanja ni mogla biti v navskrižju z njegovo ljudskostjo — tu je bil dokaz pravilnosti Gradišnikovega dolgoletnega gledanja na dolžnosti gledališča.

Kakor nihče drug je Fedor Gradišnik poklican, da nadaljuje s pisanjem zgodovine celjskega gledališča, ki je v svoji doseganji širini tudi zgodovina Celja in njegove kulturne rasti.

V jubilaru gledamo umetnika, gledališkega delavca in organizatorja, zvestega Slovenca. Kolikšno bogastvo zmore en plemenit človek v enem samem svojem življenju dati svojemu občestvu! Vidimo pa v njem tudi vzor zdravega, naprednega in inteligenta, ki je skupnosti nesebično posvetil svoje dragocene sile. Ob vsem svojem delu se nikdar ni oddvajal od najnaprednejših sil v ljudstvu, stoječih v politični borbi za srečo zatiranega človeka. Nikoli ni iskalo ospredja, ampak so ga potrebe same klicale in postavljale na mesta, kjer je mogel koristiti.

Med najpomembnejšimi slovenskimi kulturnimi delavci — oratičji ledje — je zavzel svoje častno mesto mojster Fedor Gradišnik. Celje mu je hvaležno za vse in je ponosno nanj, ko mu k sedemdesetletnici čestita v spoštovanju in ljubezni. Pri tem iskreno želi, da bi jubilarntovo delo še in še rodilo veselja cvetja in bogatih sadov. F. R.

V idilni bivši kapelici na Slomškovem trgu je živahno. Tam je risalnica likovne sekcije KUD »F. Prešeren«. Člani marljivo vadijo in ustvarjajo pod vodstvom odličnega strokovnjaka. Rišejo, slikajo, režejo v les, tiskajo monografije itd. Vsako leto sprejemajo nove člane, tako tudi sedaj. Kdor ima veselje do takšnega udejstvovanja v slikarstvu, se lahko prijavi ob četrtih od pol šeste do pol sedme ure popoldne. Starost prijavitelca ali prijavitelke naj bo nad 18 let. (Na sliki: M. Steinfelner — Vhod v Kotor na Rabu.)

Gostovanje mariborskega gledališča je bil praznik žive kulture. Osrednja bleščeča osebnost, čeprav nevidna, je bil naš ožji rojak — Risto Savin. Kaj obsežno skladateljevo delo je zajel pred leti Dragotin Cvetko v temeljito monografijo: Risto Savin — osebnost in delo. Čeprav je publicistika na Slovenskem kaj živa, je začudo malo monografičnih del posvečenih našim glasbenim velikanom.

Do malega pol stoletja je za nami, kar je ustvaril Savin: Čajna punčka. Ob priliki rojstnega jubileja — že 100 let je minilo — jo je mariborsko gledališče dostojno oživel in izvedlo krstno predstavo. V Čajni punčki je prvič zableščala publiki čarobna, silna Savinova glasba. Umetniškemu vodstvu in vsem kreatorjem je treba šteti v posebno odliko, da jo je uprizorilo z vso resnostjo in veliko umetniško zmogljivostjo. Pri tem moramo poudariti, da je delo prišlo na repertoar po izrecni zaslugi direktorja mariborske opere Jakova Cipcija.

Uvodne besede v počastitev skladatelja je govoril Pec Segula, ravnatelj mariborskega gledališča. Vsebinska je bila v avditoriju toplo sprejeta, višek odobravanja je dosegla plemenita gesta orkestra, ko je izročil navzoči glasbenikovi vdovi prekrasen šopek cvetja.

Savin nas z zgodbo in glasbo vpelje v sanjski svet. Zgodba bi bila samo po sebi malo izvirna, če bi ne bila oprta z izredno barvitvo glasbo, ki jo »zvonočno nosi«. V prepletanju nežnih odtenkov in dramatičnih vzponov je Savin nedosežen. Kar pa je treba naglasiti — levji delež »Čajne punčke« v mariborski izvedbi nosi koreograf — dr. Neubauer. Saj je glasbo preil v pesne gibe in ritmično harmonijo. (Marolt je za folkloro poimenoval z oznako »gibčno-zvonočno«, kar se nam zdi, da dobro zadene bistvo.) Koreograf dr. Neubauer pozna vse struje baletne umetnosti (rusko, francosko, nemško) in s pridom uporabljala načela in miselnost, zdaj ene, zdaj druge. Umetnost baleta med Slovenci je kaj mlada — Mlakarjeva trojica je že dosegla mednarodni sloves. Neubauerja in njegove pesalce —

umetnike je treba v »Čajni punčki« do moč naglasiti in priznati lepe dosegljave v izvedbi.

Razdelitev dela v tri dejanja se mi zdi kar posrečena. Savin sam imenuje svoje delo — mimično igro, ki jo sestavljajo kompozicije v vrsti slik: Intradietion — Pierrrot — Mignone — Pierrette — Chez les Lemurides — Le compliment des poupées a thee — Marche — Le revoire — La sentence de mort — Le bacchanal — Seul. Skupek vseh slik je skladateljsko gledano simfoničen. Četudi bi človek pričakoval v tej vrsti glasbene zasnove »gluha mesta« — jih Savin v Čajni punčki nima. V mariborski izvedbi bi želeli še premostitev nekaterih cezur, ki nastajajo ob prelivih slik.

Čajna punčka in Savin sta nas ves večer okupirala, očarala je glasba s koreografsko interpretacijo. Nenehno se nemočno odvijata nešteto lepot za oko in uho. Nosilci teh lepot so poleg že omenjenega koreografa, ki je pridružil svoji nalogi še režijo, dirigent Zigon, plesilci-solisti in baletni zbor. Scena (Primožič) in kostumi (Hegedušičeva) so pripomogli s svojim sijem k okvirni izvedbi Čajne punčke.

Resnično, Celjani smo bili očarani, človeka pa boli, da se mora naš skladatelj prebijati desetletja skozi gluho ložo neizvajanja. Čajna punčka je kaj primerna tudi za naš mladi rod in treba je pomisliti ali bi jo naj ne osvojila — televizija. BeS

Šola mora postati družbena last

Pri uresničenju šolske reforme je nujno, da postane šola resnično življenjska in pravi odraz današnje stvarnosti. To pa je delo več činitelj.

Šola ne more in ne sme biti osamljena, sama sebi prepučena ustanova. aZnjo se morajo živo zanimati vsi: roditelji, vsa gospodarska podjetja, vse množične organizacije, skratka, vsak človek, ki živi na območju šolskega okoliša.

Do danes je bilo še marsikje obratno. Za šolo in delo v njej so se zanimali samo učitelji. Zato ni mogla biti resnično življenjska. Vse premalo je bilo odgovornosti, da vzgaja otroka tudi okolje, da vzgaja družba. Na sestankih množičnih organizacij je bila premmogokrat šola kot zadnja točka dnevnega reda. Ko pa je nastal kakšen resen problem, ko je bilo treba dati odgovor, zakaj je nastal ta ali oni vzgojni prekršek, so najčeste padali očitki na račun učitelja.

Z zakonom o reformi našega šolskega sistema se bo, v kolikor se še ni, marsikaj spremenilo. Najprej: šola mora postati družbena last! Šola ne sme koracati na repu. Nasprotno. Šola naj bo pri glavi, če že ne more biti del glave same.

Reforma zahteva tudi zboljšanje materialnega stanja šole. Potrebne so delavnice, potrebni so stroji, otroku nuditi vse možnosti, da bodo njegove svobodne aktivnosti prišle resnično do izraza.

Potrebno pa je tudi vsestransko razumevanje. Zaman je govoriti o uresničenju reforme naše šole vse dotlej, dokler ne bo v to trdno prepričan tudi ves učiteljski kader. Brez naprednega, vsestransko razgledanega učitelja se reforma ne more uresničiti! In ne brez razumevanja roditeljev! Roditeljski sestanki ne smejo biti navadno pedagoško pridigarstvo, biti morajo posvetovanj!

Drago Kumer

S knjižnih polic študijske knjižnice

Da bi tudi širšo javnost opozorili na bogate knjižne sklade STUDIJSKE KNJIŽNICE, ki nudijo resnim interesantom obilo možnosti za študij, širjenje splošne in strokovne izobrazbe, bomo od letos dalje postopoma objavljali kratke sezname z izborom značilnih in zanimivih knjig, zlasti novitet.

Seznami bodo vsebovali za vsako delo naslednje najnujnejše podatke: priimek in ime avtorja, naslov dela, kraj in letnico izida, na koncu pa še signaturo (5), to je številko, pod katero je knjigo mogoče najti na knjižnih policah.

Zgodovina narodov Jugoslavije. II. Ljubljana 1959. S. 5727. Pregled zgodovine Zveze komunistov Jugoslavije. Ljubljana 1959. S. 19407. Kidrič F.: Delo Franceta Prešerna. 2. izd. Ljubljana 1959. S. 19404. Glišič V.: Evropska platna unija. Beograd 1958. S. 19400. Oven A.: Ksaver Meško. Maribor 1934. S. 19397. Zlebnik L.: Obča zgodovina pedagogike. 2. izd. Ljubljana 1959. S. 19390. Vprašanja tehnične vzgoje. I. Ljubljana 1959. S. 19388. Gramsci A.: Historijski materijalizam i filozofija Benedetta Crocea. Zagreb 1958. S. 19383. Socialne službe v Sloveniji. I. Ljubljana 1958. S. 19377. Goričar J.: Sociologija. Ljubljana 1959. S. 19360. Vanderer P.: Sta vsaki vozač treba da zna na ispitu i u praksi. Novi Sad 1958. S. 19418. Cankar Iz.: Uvod v likovno umetnost. 2. izd. Ljubljana 1959. S. 19424. Lewinsohn R. (Morus): Historija seksualnosti. Zagreb 1959. S. 19443. Woodworth R. S.: Eksperimentalna psihologija. Beograd 1959. S. 19454.

Posvet prosvetnih delavcev

Pred dnevi so se zbrali učitelji šol Svetine, Kampil, Teharja in Stor na Svetini. Sestanka so se udeležili tudi člani šolskega odbora in okrajni šolski inšpektor.

Vsi člani so prisostvovali nastopu v kombiniranem razredu. Po nastopu so razpravljali o neznosnih pogojih v osnovni šoli na Svetini, ki je pravzaprav ne moremo imenovati šola. Poslopje je namreč leta 1957 pogorelo. Učilnice so sedaj v zasebnih hišah. Prostori, v katerih se vrši pouk, so skrajno neprimerni, majhni in zamarnjeni. Pouk ovira poleg drugega tudi jokanje otrok družine, ki živi kar v sosednji sobi. Dobro je, da tri mlade učiteljice vendarle z uspehom delajo v tako nemogočih razmerah. Nujno je, da bi ta problem čimprej rešili. Podoben problem je tudi v Storah, kjer so učeneci v dveh neprimerenih poslopih.

Pomenili so se tudi o vzgoji pionirjev in mladincev v osnovnih šolah. Razumljivo je, da v vseh pionirskih odredih delujejo razni interesni krožki, ki zajemajo večino pionirjev in jih tako izvenšolsko vzgajajo in izobražujejo. F. S.

VEST IZ VELENJA

Delo Svobode v Velenju je tudi v tem času močno razgibano. Dramska sekcija pripravlja kar dve igri. V delavskem klubu nameravajo organizirati več prijetnih večerov. Prvi literarni večer domačih avtorjev je solidno uspel. Sedaj imajo v načrtu še literarno bralni večer in večer ljudskih pesmi. Se ta mesec pa nameravajo v dvorani kina prirediti javno mladinsko oddajo »Spoznavajmo svet in domovino«. To bo prva mladinska oddaja v tej dolini. Zanj se je prijaviilo že sedem skupin.

Težave z odrom

Društvo Svoboda v Sempetru obstaja dve leti. V tem času pa si je utrla močno pot med ljudi in postalo množično, saj šteje okrog štiri stot članov. Medtem ko je bila njegova dejavnost poprej v škripcih zaradi pomanjkanja prostorov, so z dograditvijo vzornega zadrženega doma in še bolj z razumevanjem vodstva zadruga ta problem uspešno rešili. V tem domu, ki je postal žarišče kulturnega in prosvetnega udejstvovanja vaščanov — tako delavcev kakor kmetov — je društvo dobilo zavidanja vredne prostore: kinodvorano, knjižnico in klubske prostore.

Dvorana je vedno polna, v klubskih prostorih, kjer je na razpolago veliko število najrazličnejših revij in časopisov in televizijski sprejemnik, je vedno živahno, le za dokončno ureditev knjižnice je zmanjkalo sredstev — kljub temu, pa se je število čitalcev zvišalo. Tudi ta problem bodo premostili, saj jim bodo posamezna podjetja, kakor so jim do sedaj, tudi v bodoče izdatno pomagala. Težave so tudi še z dramskim delom, zlasti z odrom, ki bi ga bilo treba preurediti tako, da bi lahko na njem zaživele še predstave gledališke družine. Treba bi bilo torej nabaviti kulise, reflektorje, zavese in podobno — vse tiste rekvizite, brez katerih je vsako gledališko delo onemogočeno.

Razen velikega razumevanja podjetij, sodelovanja vaščanov in splošnega zanimanja za potrebe kulture so najbolj aktivni mladi združenci. Njihovo udejstvovanje je na vseh področjih — torej ne samo za traktorji in na njivah — najbolj vidno in v ospredju.

Spričo tega, da je društvu uspelo pritegniti v svojo dejavnost kar najširši krog prebivalstva in da sedanja dramska sekcija s pevskim zborom kmalu ne bo več mogla zadovoljiti vseh potreb, bodo ustanovili še godbeno sekcijo in vanjo zajeli predvsem mladino. S tem bodo izpolnili vrzel, občinstvu pa nudili še eno možnost več kulturnega izžuljanja.

V »KOVINOTEHNI« SO USTANOVI MLADINSKO ORGANIZACIJO

Komunisti in mladinci »Kovinitehne« so že dalj časa občutili potrebo po mladinski organizaciji, ki bi naj vključevala vse mlade ljudi v podjetju. Na pobudo občinskega komiteja Ljudske mladine Celje so izvolili iniciativni odbor, ki je pripravil vse potrebno za ustanovno konferenco. Zbralo se je dvajset mladink in mladincev, konferenci pa so prisostvovali tudi predsednik Občinskega komiteja LMS Celje, tovariš Dragan in predstavniki političnih organizacij v podjetju.

Otroški vrtec v Preboldu

Kmalu po novem letu so Preboldčani svojim delovnim zmagam dodali še eno — odprli so otroško ustanovo — vrtec, ki je že na začetku svojega dela sprejel v varstvo 38 otrok. Ni bila lahka stvar, saj so morali premagati odpor mnogih, ki so trdili, da je otroška ustanova v Preboldu nepotrebna stvar in da so v triletju leta neumornega dela nakupili in namestili lično pohištvo, uredili kuhinjo in sanitarije, nakupili igrače itd. Nič koliko dela in skrbi. Vso akcijo je vodil predsednik društva prijateljev mladine tov. Jože Derča, ki ni popustil niti za las. Veliko oporo pri tem je imel v kolektivno tekstilne tovarne. Vsi skupaj so sklenili — okrog novega leta mora biti dom na razpolago našim malčkom. Držali so besedo... Na sliko: Predsednik društva prijateljev mladine Jože Derča med cicibani in pionirji.

NOVA STAVBA

Otvoritev nove stavbe je bila 20. septembra lani. Ker je bil dijak te šole Boris Kidrič-Peter, so mu ob tej priliki v avli šole odkrili spominsko ploščo. Otvoritvi sta prisostvovala tudi nekdanja upravitelja Ivan Golinšek (1919—1933) in Rudolf Predan (1933—1941 in od 1945 do 1952), razen tega pa še učiteljstvo, ki je službovalo na šoli od 1919 dalje. Kasneje si je šolo ogledala tudi tovarišica Zdenka Kidričeva, ki je izrekla investitorju vse priznanje.

KOMISIJA ZA NASTAVITEV IN ODPUST DELAVCEV IN NAMESENCCEV PRI TRG. PODJETJU »AVTOMOTOR« CELJE

razpisuje naslednja delovna mesta:

1. POSLOYODJE ZA POSLOYALNICO AVTOMATERIALA
2. SALDOKONTISTA
3. TRGOVSKEGA POMOČNIKA-ODELKOVDJE ZA POSLOYALNICO SEMPETER v Savinjski dolini

Pogoji: pod 1. visokokvalificirani delavec v trgovini; pod 2. popolna srednja šola; pod 3. izučen trgovski pomočnik.

Prednost za delovna mesta pod 1. in 3. imajo interesenti s prakso v tehnični stroki.

Mesečni prejemki po tarifnem pravilniku podjetja.

Nastop službe možen takoj!

Dokaži, pa verjamem!

Ta zgodba ni izmišljena. Pred dnevi mi jo je pripovedoval upravnik Kmetijske zadruge na Dobrni tov. Jaro Tašler. Govori o naših ljudeh, o naših kmečkih ljudeh, sprva nezaupljivih do vsake novotarije, potem pa, ko spoznajo njene prednosti in se na lastne oči prepričajo o njenih rezultatih, se zanjo ogrejejo in jo osvojijo z vsem srcem. Ali z drugimi besedami: dokaži, pa ti verjamem!

Zgodilo se je v Brdcih nad Dobrno. Ze ime vasi pove, da imamo opraviti s hribovitim predelom. Tod zemlja ni kdovekak rodovitna. Malo jo je, pa tudi globoka ni. Morda za dober ped. Ponekod pa še za toliko ne. Sicer pa več pečovja, kot koristnega humusa.

Tod so tudi travniki. Toda kaj, ko včasih ne dajo niti za eno košnjo.

— Ali se res ne da temu od pomoči, so tuhtali na kmetijski zadrugi.

— Seveda, da se, so uvideli. Samo travnike bo treba oskrbovati, treba jim bo dati gnoja, hlevskega in umetnega...

Tako se je začela akcija za umetna gnojila.

— Kaj bi s tem, so odklanjali nekateri.

— Poskusite in se prepričajte, so prigovarjali drugi.

Pa so se res odločili. Samo kako?

Da bi v resnici spoznali učinek umetnega gnoja, so z njim posipali le en del travnika, drugega pa pustili brez tega dodatka. In glej, na površini, kjer so trosili Tomaževo žlindro, je zrasla lepa, sočna in visoka trava. Imeli so lep donos, veliko krme. Tam pa, kjer niso uporabljali umetnega gnojila, je trava ostala pri fleh. Niti pokositi se je ni splačalo. Meja med eno in drugo rastjo na zaključeni površini je bila več kot očitna in več kot prepričevalna. In to je zalego in pomagal!

Zdaj v Brdcih ne odklanjajo več umetnih gnojil. Če prej pri nekaterih domačijah niso kosili niti enkrat na leto, pa računajo zdaj, da bodo celo dvakrat.

Žena • dom • družina

Polletni obračun

Pred zaključkom prvega polletja šolskega leta smo. Otroci so se zlasti v zadnjih dneh učili z večjim elanom, saj je bilo treba popraviti še kakšen skrit spodrsljaj in si priboriti štirinajst dni brezskrbnih počitnic. V nekaj dneh se bo vrsta šolarjev razkropila na vse strani in pozabila za kratek čas na knjige učitelja in profesorje in vse, kar je s tem v zvezi.

Menim, da si je vsak izmed šolarjev zaslužil nekaj brezskrbnih dni, pa čeprav ni uspešno izdelal ob zaključku tega polletja. Kajti brez dvoma si je vsak prizadeval in se učil, pa je morda teže razumel in ni mogel zadovoljivo odgovoriti. Namen počitnic je, da si odpočijejo

učenci in učitelji, kajti oboji so v šolsko delo vložili ogromno svojih sil. Tudi slabim učencem privoščimo zato nekaj dni, da se bodo ves dan igrali, po možnosti na prostem in se bodo tako razgibali in sprostili. Saj jih bo tudi v tem času razveselila snežna odeja. V tistih kratkih dneh veselja pozabimo tudi mi na otrokov neuspeh v šoli in mu ne grenimo počitnic z vsakodnevnimi očitki in pripombami.

V drugem tednu počitnic naj se otrok počasi spet navaja na učenje in dolžnosti. Seveda mora imeti v teh dneh še vseeno neprimerno več časa za igro in zabavo kakor med šolskim letom, vendar se mora nekaj ur tudi učiti. Posvečajmo nje-

govemu učenju še več pozornosti kakor sicer in mu skušajmo približati zlasti predmet, ki mu ni najbolj pri srcu in je mogoče pri njem celo spodrsnil. Z dobro voljo in do neke mere tudi s prizanesljivostjo bomo precej lažje in bolj uspeli. Eva

Sejem, Moda 1960' v Ljubljani

Sejem »Moda 1960«, kakor vsa zadnja leta, tudi letos odvarja sejemsko sezono v Ljubljani. Namen ima seznaniti potrošnika z najnovejšimi deseni, barvami in kakovostni tekstilnih in usnjenih izdelkov. Termin sejma (od 16. do 24. januarja) omogoča pravočasno prilagoditev proizvodnje okusu in povpraševanju potrošnikov po izdelkih modne sezone 1960.

Na sejmu bo prikazana pestra izbira jugoslovanskih tekstilnih, konfekcijskih, obutvenih in tistih izdelkov predelovalne industrije, ki posegajo na področje mode. Večino razstavljenih modnih vzorcev, modelov in desnov so podjetja pripravila prav za sejem »Moda 1960«, z željo, da svoje izdelke čim bolj prilagodijo okusu potrošnikov. Na sejmu bodo razstavljeni tudi materiali, ki se uporabljajo pri izdelavi omenjenih izdelkov in razni dopolnilni modni artikli.

Razstavljeni bodo vsi izdelki naše konfekcije, tako težke, kakor lahke, usnjeni, gumijasti in izdelki iz plastičnih mas, krzneni konfekcija, vse vrste pokrival, volna in sukancev za sivanje in vezenje, vse vrste tkanin, usnja in krzna in vsi drugi izdelki, ki kakorkoli posegajo na področje letošnje mode.

Z vsakokratnim sejmom dosega sodobna revija, katere namen sicer ni diktiranje modnih linij, ampak seznanjanje potrošnika s kolekcijo modnih novosti, zadnjimi vzorci in s kakovostnimi tekstilnimi in usnjarsko-obutvenimi izdelki.

Posebna komisija, ki deluje v okviru Centra za sodobno oblačenje in opremo, bo ocenjevala posebej predložene izdelke in polizdelke, ki jih bo z oairrom na njihovo kvaliteto tudi nagradila z zlato, srebrno in bronasto medaljo ter diplomami.

S področja prehrane objavlja revija članek o margarini, kako obvarujemo ribe pred kvarom in o bananah ter vrsto receptov.

Oh, ta kepa!

Iz življenja na noči vasi

POVEČANJE TRZNE KMETIJSKE PROIZVODNJE

Misli o delovnem načrtu sveta za kmetijstvo pri ljudskem odboru celjske občine

Opravljeno delo pa tudi načrti, ki jih je svet za kmetijstvo celjske občine sprejel za tekoče leto, nesporno govori, da je težiče svojega dela usmeril predvsem na reševanje tistih problemov kmetijske proizvodnje, ki najhitreje in najbolj učinkovito vplivajo na povečanje tržne kmetijske proizvodnje in prav tako na razvijanje in utrjevanje socialističnih odnosov.

Te naloge in ti načrti so bili tudi predmet razgovora, ki smo ga imeli te dni s predsednikom sveta tov. Fedorjem Pirkmajerjem.

Ko smo ga vprašali, katere so glavne značilnosti delovnega načrta sveta za kmetijstvo in gozdarstvo celjske občine v letošnjem letu, je dejal, da se le-ta sicer naslanja na delovne programe posameznih kmetijskih gospodarskih organizacij, da pa hkrati podpira krepitev gospodarskega razvoja družbenih kmetijskih posestev in zadrug, kot organizatorjev naprednejše oblike kmetijske proizvodnje na vasi, zlasti v sodelovanju zadruga-kmet. Sicer pa se težnja po realizaciji proizvodnih načrtov kmetijskih zadrug in gospodarstev kaže v treh smereh:

● v realizaciji tistih investicij, ki tvorijo osnovo za najhitreje in največje povečanje kmetijske proizvodnje;

● v ureditvi in utrditvi notranje organizacije Kmetijskega gospodarstva Celje in vseh kmetijskih zadrug in končno

● v reševanju strokovno kadrovskih problemov pri gospodarstvu in kmetijskih zadrugah.

Ce se ustavimo najprej pri zadnji nalogi, to je pri kadrovskem vprašanju, je nadaljeval tov. Pirkmajer, potem moramo vedeti, da je to vprašanje v naših kmetijskih gospodarskih organizacijah še vedno zelo pereče. Skratka, pre malo imamo kmetijskih strokovnjakov. Letos se bodo sicer vrnil s šole trije študenti vendar je vse to pre malo, kajti zdaj delata v zadrugah samo dva tehnika.

Pri reševanju organizacijskih problemov je bil napravljen velik korak z združitvijo kmetijske zadruge Skofja vas in Ljubecna. Združitve je temeljila predvsem na težnji, da dobimo namesto dveh gospodarstev šibkih zadrug eno močno, ki bo zajela večje površine in tako lažje pristopila k bolj načrtni proizvodnji.

Da bi višjo organizacijsko stopnjo dosegli še pri kmetijskih gospodarstvih, je s prvim januarjem letošnjega leta začelo delati Kmetijsko gospodarstvo Celje, ki je nastalo z združitvijo KG Lava, nadalje dela KG Medlog, KG Vojnik in posestva Kluba za konjski šport na Hudinji. Z združitvijo vseh teh gospodarstev v eno telo smo postavili temelje za gospodarnostno proizvodnjo, za večjo specializacijo posameznih obratov, si zagotovili lažjo nabavo investicijskih sredstev in podobno.

Strokovna plat organizacije proizvodnje na novem gospodarstvu je bila zaupana Inštitutu za hmeljarstvo v Zalcu, ki je izdelal zares dober načrt perspektivnega razvoja gospodarstva. Realizacija tega načrta bo izvedena postopoma v treh letih. Po tem načrtu bodo dosežena samostojna gospodarstva delovala kot obrati združenega posestva. Tu bodo delovali tudi obratni delavski sveti, ki bodo v mnogočem pripomogli pri najboljšem reševanju specializirane proizvodnje in ostalih problemov. Iz gospodarskih vidikov je ta preosnova in ustanovitvena dela samega kmetijskega gospodarstva utemeljena v znižanju upravnih stroškov, nadalje v realizaciji proizvodnih načrtov posameznih obratov, kar bo sponelo na sistem medsebojnega dopolnjevanja itd. Nadaljnja prednost združitve se kaže v proizvodnih sredstvih, ki jih lahko po potrebi premeščajo iz enega obrata na drugega.

Potrebe celjskega mesta zahtevajo, da ima v svojem zaledju posestvo, ki bo sposobno zalagati trg z zadostnimi količinami zelenjave in mleka. Spričo tega pa tudi zaradi rajonizacije kmetijske proizvodnje bo glavna naloga združenega posestva v pridelovanju vrtnin, in proizvodnji mleka. Postranska smer pa se bo uveljavljala v pridelovanju hmelja, jabolk in hrušk, v vzreji plemenske mlade živine, v pitanju goved in pitanju mesnatih prašičev.

Posamezni obrati pa se bodo v proizvodnji usmerjali tako, da bo Lava in pozneje Zepina postala središče za rejo krav molznic. V tem se kaže skrb za zagotovitev zadostnih količin mleka. Na Lavi bodo nadalje pospeševali vrtnarstvo, zatem poizdelstvo, zlasti kar se tiče pridelovanja krmskih rastlin itd. Hmeljišča bodo ostala v sedanjem obsegu. Nadaljnja naloga Lave bo v vzreji perutnine.

Osnovna naloga Zepine bo v reji krav molznic in telet do odstavitve. Obrat Vojnik je predviden za vzrejo mlade živine in telet po odstavitvi, ki se bodo redila za plemensko in pitovno.

Po dokončni izgraditvi združenega posestva bodo lahko redili 700 krav molznic (zdaj 220) in ustrezno

število za reprodukcijo mlade živine.

Izven novega posestva bo delovala Vrtnarska šola v Medlogu, ki bo zadržala nekaj površin, zlasti tiste v neposredni bližini.

Svet za kmetijstvo je osvojil tudi načrt investicij za letošnje leto. V celoti gre tu za okoli 160 milijonov dinarjev. Pri uresničitvi investicijskega programa bo še veliko skrbi, kajti več kot četrtina predvidenih sredstev je vezana na zvezne vire. Zraven tega pa so tudi lastni skladi zelo skromni.

Ne glede na to je plan investicij realno postavljen in vezan je na najnujnejša in tista dela, ki bi se najhitreje poplačala. V prvem planu je dovršitev celjske mlekarne, nadalje nabava nove, oziroma dopolnitve obstoječe mehanizacije, dograditev začelih objektov, kot hmeljskih sušilnic, melioracije itd.

Razumljivo je, da delovni načrt sveta zavzema še ostale naloge, kot usmerjanje in spremljanje najrazličnejših akcij, delo kmetijskih zadrug itd. M. B.

Šolska kuhinja

Z novim šolskim letom je šola dobila po zaslugi Društva za napredek gospodinjstva v Rogiški Slatini šolsko kuhinjo, ki je četrti v našem okraju. Članice društva so pod vodstvom agilne predsednice Marije Birsove in ob sodelovanju šolskega odbora znale vzbuditi zanimanje pri prebivalcih šolskega okoliša, ki so izdatno prispevali k ustanovitvi kuhinje. Občina Smarje pri

Jelšah pa je poskrbela za kuharico. Priprani so, da se bo število mladih abonentov še povečalo, saj je cena za obed 50 dinarjev zares mala. Čeprav nekateri starši na kuhinjo še vedno gledajo z nezaupanjem, je vendarle res, da je najboljše dokaz o njenem velikem pomenu dobra hrana in zdravi ter zadovoljni otroci.

Čudež januarske noči

ki je žene tako omalovaževal in jim odrekal vse možnosti za izobraževanje in za udejstvovanje v družbi. Ta odpor je prerasel celo njeno veliko ljubezen do svojih igrač, malih ličnih lutk in jo popolnoma zastrupil. Pozneje se je v tišini svoje sobe spominjala mržnje in svoje ljubezni in obe sta se spojili v veliko neostvarljivo željo, izučiti se za otroško vzgojiteljico, ki bi otroke peljala po novi poti v življenje.

V času, ko je zgodovina pisala svoja najbolj črna poglavja, je Siang-čen, ki je bila sedaj že zrela žena, životalila v samostanu in še vedno bolešno sanjalarila. Njeno lastno gorje ni bilo več tako pomembno, ker se je majhna domovina Siang-čen znašla po svetovni vojni v novi grozoti, ki je bila tem strašnejša, ker je v njej brat ubijal brata. Koreja se je zujala v smrtne krčih in njen propad je povzročila ista nevednost in mračnijaštvo ki ju je Siang-čen tako sovražila. Koreja je postala najprimernejši kraj, kjer so se lahko izživljale strasti politikantov oseh blokov in ideologov najrazličnejših teorij. Za temnimi samostanskimi zidovi pa se je v ženah vzbudila mržnja do zavojevalcev in spletkarjev. Vendar v državi, kakor je bila Koreja takrat, te žene, ki so živele tako daleč od pravega življenja, niso znale zavzeti svojega mesta in so čakale.

Siang-čen je čakala z drugimi. Čakala je dneva, ko bo lahko posvetila vse svoje sile kopic sirot, ki jim je vojna vzela matere in očete. Njena ljubezen do otrok je bila vse močnejša, pa čeprav že leta ni videla malega otroka. Nekega večera, ko so jo spet zalili spomini in ko so bile bolj kakor kdaj močnejše njene propadate sanje, je vas, kjer je bil samostan, dožvela napad. Ognji gorečih hiš so se pošastno odražali na nebu in Siang-čen je bogokletno pomislila, kako srečna bi bila, če bi bomba rešila tudi njo. Po dvehurnem napadu ni ostal na vasi niti kamen na kamnu. Le, kakor v posmeh — ostal je samostan in turbo molet iznad ruševin. Siang-čen je obupana slonela pri mizi. Tedaj je nenadoma pozvonil zvonec. Za samostan je bil to dogodek; po tej strašni noči, pa je njegov glas še bolj usodno odmeval od samostanskih zidov. Siang-čen je hitela odpirat. V temi je stal raztrgan in do smrti truden vojak, domačin. Držal je za ročico majnega dečka in ga malce porinil redovnici v naročje. S poslednjimi silami je rekel: »Skrbite zanj. Nocoj je izgubil mater in očetala. Nato se je izgubil v temi in Siang-čen je poleg razbijanja svojega srca sišala še neenakomerno korake partizana, ki ji je pripeljal srečo.

Prašičerejci, pozor!

Koteksove odkupne postaje in zbiralnice kmetijskih zadrug prevzemajo svinjske kože.

Ob zakolu prašiča oderite, kožo vam plača Koteksova zbiralnica po 200 din za kilogram.

Še več za izobraževanje

Nedavno so zborovali člani društva Ljudske tehnike Tovarne žičnih izdelkov v Celju. V poročilih, zlasti pa v razpravi, je prišla do izraza težnja, da bi v naslednjem obdobju posvetili še več pozornosti izobraževanju članov. Na tem področju so v preteklem obdobju zabeležili lepe uspehe, vendar hočejo doseči še več. Izobraževanje članov, ki so razvrščeni v strojno, avtomoto in foto sekcijo, hočejo izboljšati

s tečaji, predavanji in predvsem s praktičnim delom. Značilno za Ljudsko tehniko »Zične« v Celju je, da je ves čas obstajala pomagalna tudi podjetju. Strojni oddelki je izdelal lani dva tkalska stroja in dva stroja za navijanje vzmeti. Ta uspeh je tedaj vzbudil veliko pozornost, saj so podjetju prihranili okoli 20 milijonov din. Na zboru društva Ljudske tehnike tovarene žičnih izdelkov v Celju

je bil tudi predsednik Okrajnega odbora Ljudske tehnike Celje tovariš Gorenjak, ki je pohvalil dejavnost tega društva. Dejal je, da je vzpodbudna težnja članov društva, da si hočejo priboriti več znanja in da hočejo svoje delavnice tehnično izpopolnjevati. Članovi društva koristijo tudi podjetju, saj je to strojna tovarna, kjer je strojna izobrazba na delovnih mestih eden od pogojev za boljše in večje delovne uspehe.

SMRTNA NESREČA na železniškem preloju

Pretekli teden se je na nezavaranem železniškem preloju na Polzeli pripetila huda nesreča, pri kateri je izgubil življenje Janez Horvat, tesar iz Založ, pri Polzeli. Pokojni Horvat se je v poznih večernih urah vračal domov. Pri prečkanju železniške proge se ni prepračil, če je prehod prost. Predvidevalo, da ga je zaradi te nepazljivosti zadel vlak-nabivalnik, ki je vozil proti Sošanju. Udarec je bil tako močan, da je ponesrečenca odbil daleč od železniške proge, kjer je obležal mrtve.

To je že tretja nesreča v zadnjem času, ki je terjala smrtno žrtve zaradi nepazljivosti pri prečkanju železniške proge. Tragična je; zaradi tega nas še bolj opozarja na dve značilnosti. Prvič hodimo previdni, kadar prečkamo železniško progo, in drugič vsi železniški prelazi bi morali biti zavarovani!

Celjski trg

Krompir 21—23 (25—30), čebula 25—40 (30—60), česen 120—150 (160—200), solata 60 (80—100), tižol visok 115 (90—100), nizek 520l 100 (95—70), cvetnača 60—75 (100), špinata — (100—150), radič 100 (100—250), motovilec — (250), ahrovt 30 (30—50), koleraba — (30—40), peteršilj 50—60 (60—100), zelena 70—80 (80—100), pur 60 (60—80), pesa 30 (40), korenček 30 (30—60), ribano zelje 40—45 (50), repa — (20—35), ribana repa — (40).

Tudi v tem tednu je bil trg slabo preskrbljen, prav gotovo je temu kriv uraz in sneg v zadnjih dneh. Primanjkovalo je še vedno mleka in mlečnih izdelkov, perutnine itd.

Gibanje prebivalstva

V času od 2. do 9. januarja 1960 je bilo rojenih 25 dečkov in 30 deklic.

Poročili so se:

Friderik Drobne, delavec iz Stor in Ana Vevčič, delavka iz Celja, Janez Rojnik, kijačavničar iz Vomerja in Alojzja Anžur, delavka iz Celja, Ivan Karger, traktorist iz Smarjne v Rožni dolini in Olga Zelnir, poljedelka delavka iz Galicije, Martin Kvar, delavec iz Zvončnega in Roza Moškon, šivilja iz Dukovžlaka, Anton Petre, tesar in Frančiška Karo, krojačica, oba iz Celja, Valentin Stiglic, tehnični risar iz Založ in Ana Črn, zobni asistent iz Mozirja, Viktor Podbragar, kovski mojster iz Celja in Marija Jazbinšek, delavka iz Polje, Ivan Verbošek, tovarniški delavec iz Celja in Neža Jesove, namestnica iz Petrovc, Anton Safran, strojni ključavničar in Gabrijela Vanovšek, tkalca, oba iz Celja.

Umrli so:

Jakob Santej, posestnik iz Lokrova, star 49 let, Jožef Martišek, upokojenec iz Obrežja, star 59 let, Ana Divjak, gospejka iz Celja, stara 77 let, Rudolf Hribaršek, upokojenec iz Podkrova, star 55 let, Ivan Patir, upokojenec iz Frankolovega, star 84 let, Jožef Mlakar, vratar iz Zagrada, star 56 let, Small Saročević, otrok iz Velike Pirešice, star 9 mesecev, Branko Zaler, otrok iz Hraščja, star 9 mesecev, Ignac Javoršek, sinomehanik iz Celja, star 51 let, Frančiška Čehovin, gospodinja iz Celja, stara 71 let, Florijan Ljubič, upokojenec iz Brez, star 62 let, Antonija Fala, vzdrževalna oseba iz Celja, stara 91 let, Pavla Starušnik, upokojenka iz Celja, stara 64 let, Alojz ing. Kolka, ing. v pokoju iz Celja, star 79 let.

Storilnost so podvojili

VELIKI USPEHI TOVARNE POHISTVA NA POLZELI

Pred leti so iz bivše razdeljane lesne tovarne na Polzeli znova obnovili poslopja za mizarske delavnice. Tedaj so novo podjetje imenovali »Invalidsko podjetje Polzela«. Poslopje so obnovili s skromnimi sredstvi in udarniškim delom, potrebne stroje pa so imeli v najemu. Kljub tem zatečajnim težavam in pičilim obratnim sredstvom so delavnice postopoma razširili, proizvodnjo večali — tako, da so danes na stopnji, ko pohištvo proizvajajo serijsko. V začetku je bilo le nekaj pospelenih, danes je to že tovarna — kolektiv, ki šteje 132 članov. Lani so vrednost proizvodnje zvišali še za preko 170 milijonov dinarjev.

Zgolj zviševanje obsega proizvodnje pa ni tisto bistveno, kar presega v tem kolektivu. Bolj markežna je storilnost, ki so jo povečali kar za sto odstotkov. Morda se v odstotkih ne da izraziti vsega. Poglejmo podrobno. Se 1954. leta so za izdelavo spalnice porabili 114 delovnih ur, danes tako spalnico naredijo v 48. urah.

Vendar ne mislijo pri tem ostati. Sodijo namreč, da je možno produktivnost in rentabilnost podjetja še dvigniti, in sicer tako, da bi nabavili potrebne nove stroje in naprave. Zavzemajo se, da bi dobili in-

Zasluzen pokoj

Lojze Kronovšek se je rodil v Braslovcah v Savinjski dolini. Ze kot solar je bil izvoljen v upravni odbor takratnega hranilnega in posojilnega društva v Celju. Ves čas pa je pridno deloval tudi v združništvu, kjerkoli je mogel; vse do okupacije. Po osvoboditvi je bil med ustanovitelji potrošniške zadrage in pozneje deloval tudi kot član upravnega odbora, nazadnje še kot predsednik.

Ves čas se je ukvarjal kot amater tudi z dramatikom. Zanimivo je, da je sodeloval od leta 1908 pa do prve svetovne vojne pri takratnem izobraževalnem društvu v Celju. Za časa službovanja v Prevaljah je še naprej vneto nastopal na odru.

Po vojni je 1920. leta ustanovil na Polzeli igralsko skupino, pri kateri je sodeloval kot igralec in režiser. Dve leti kasneje sodeluje pri organiziranju tovarniške gasilske čete pri tedanji tovarni tkanin. Leta 1927 pa je kot vnet organizator gasilskega omrežja ustanovil in spravi skupaj še gasilsko društvo za Parizlje in Topovlje. V tem društvu je deloval dolga leta kot načelnik. Nekaj časa pa je vodil tudi gasilsko organizacijo na območju žalske občine.

Po 42. letih nenehnega dela v službi in izven nje v društvi, odhaja tovariš Lojze Kronovšek v zaslužni pokoj. Sam pravi, da s tem še ni konec njegovega delovanja in da se bo še bolj lahko posvetil združništvu, saj mu je to kot pristni savinjski »korenin« najbolj blizu. Njegovi sodelavci in delovni tovariši mu želijo tudi vnaprej mnogo uspeha; tem željam pa se pridružuje tudi naše uredništvo.

vestičijski kredit, ki jim bo na tej poti veliko olajšal delo in skrajšal dobo perspektivnega razvoja. Istočasno pa kolektiv še naprej z udarniškim delom obnavlja, ureja in širi svoje delovne prostore. Pa ne samo to, tudi za razvedrilo članov kolektiva so poskrbeli. Uredili so igrišče za odbojko in ustanovili šahovski ter namiznoteniški krožek. Ti vzestraniki razmeroma lepi uspehi kažejo, da je marsikaj možno doseči z vztrajnim delom in zainteresiranostjo vsega kolektiva za isto stvar.

Kronika nesreč

NESREČA PRI DELU
V Tovarni tehnik v Celju si je pri delu poškodoval glavo Joze Biderman, dama iz Polzela.

ZILE SI JE PREREZALA
D. R. iz Celja si je v samomorilnem namenu prerezala žile na roki. Vendar so jo rešili in hitro prepeljali v celjsko bolnišnico.

ZASTRUPITEV Z ALKOHOLOM
Zaradi zanižanja prevelikih količin alkohola se je zastropil delavec Anton Prišek iz Celja.

V PRETEPU POSKODOVAN
Stanko Kaja iz okolice Pristave je bil pri pretepu hudo poškodovan.

Za nekaj tisočakov ubil človeka

V nedeljo popoldne se je na prvem popoldanskem vlaku proti Ljubljani zgodil grozen zločin. Nek potnik je brez poudara z nožem ubil sprevoznika Jožeta Kanelutija doma iz Maribora. Kmalu za tem je zabil v roko še potnika Gasperšiča iz Ljubljane.

Pri Tajništvu za notranje zadeve v Celju smo o tem tragičnem dogodku zvedeli tole:

V vlaku je bil v nekem kupeju Radžep Nezir, ki je doslej delal v zabukovškem rudniku. Pri Tremarjih je v ta kupe stopil sprevoznik in zahteval vozni listek od potnika. Nezir je bil sam v kupeju in je pomolil sprevozniku sindikalno objavo za preteklo leto. Ko mu je sprevoznik pojasnil, da se s to sindikalno objavo ne more peljati naprej in da mora do Kosmeta kupiti navadno vozovnico, je potnika to silovito razburilo. Potegnil je iz žepa nož, ga zabolil v glavo pri ušesu in z zamahom zarezal po obrazu in vratu. Sprevoznik je zaradi hude rane takoj umrl. V tem je prišel na pomoč že potnik Gasperšič, ki je bil ta čas na hodniku. Podivjani potnik je napadel tudi njega in ga ranil v desno roko. Vendar je Gasperšič kljub rani potegnil za zasilno zavoro. Vlak se je usta-

vil in kmalu so vsi potniki zvedeli za kaj gre, krivec pa je v zmedu zbežal.

V hipu so bili obveščeni varnostni organi, ki so takoj sprožili akcijo. Gasperšič je tudi nazaj opisal morilca. Patrulja, ki se je napotila za ubežnikom, mu je sledila s psom. Ugotovili so, da je krenil proti Celju, vendar so v tem času bile obveščene že vse postaje Ljudske milice, vse so poznale opis zločinca in patrulja na celjski železniški postaji pred odhodom večernega vlaka, je opazila sumljivega neznanca, ki je bil podoben opisanemu zločincu. Prijeli so ga; in sicer pravega!

Peť ur so potrebovali varnostni organi, da so prijeli brezobzirnega morilca — moramo povedati samo pet ur, ker je to eden lepih uspehov naših varnostnih organov, ki so se v zadnjem obdobju že mnogokrat izkazali. Morilec je dejanje priznal in se zagovarja, da ga je izvršil v razburjenosti — v afektu. Organi Tajništva za notranje zadeve pa so že v prvih po zvedbah ugotovili, da je že enkrat zabolil človeka, le tedaj to ni imelo tako hudih posledic. Nazir Radžepi čaka na sodbo, ta verjetno ne bo mila.

BO SPOMLADI ISTO?

OB KONCU DECEMBRA JE DEZEVIJE POVZROČILO, DA SO SE PRITOKI SAVINJE V OKOLICI CELJA V PREDMESTJIH IZLILI. TO SE JE ZGODILO PREDVSEM NA OBMOCJU PRITOKOV SAVINJE IN VOGLAJNE TER NA LOZNICI. VODA JE POPLAVILA PRITILCIJA IN KLETI NEKATERIH HIS — ZGODILO SE JE PONOCI — LJUDJE PA SO BILI RAZUMLJIVO ZARADI TEGA SE BOLJ RAZBURJENI. NA UREDNIŠTVO SMO DOBILI VPRAŠANJA, ZAKAJ SE KANALI NA TEM OBMOCJIH NE UREDE, TAKO DA NE BI BILE POPLAVE VSAKOLETNA IN VEKTRATNA NADLOGA PREBIVALSTVA. TO VPRAŠANJE SMO POTE M ZASTAVILI UPRAVI ZA CESTE IN KANALIZACIJE V CELJU. MORDA SE ZDI SEDA, KO JE SNEŽNA ODEJA ZAGRNILA ZEMLJO, RAZGLABLJANJE O TEM PROBLEMU NEUMESTNO. VENDAR JE, KER BO ČEZ MESEC, MORDA SE PREJ, KO SE BO SNEG STALIL IN KO BO VODA ZNOVA VISOKA, LOZNICA ZOPET PRESTOPILA SVOJE BREGOVE.

Takole nam je odgovoril direktor tovariš Skomina:

Na Loznici se voda razlije v naselje, ker ni urejen propust pod cesto, ki pelje proti naselju. Uprava za ceste in kanalizacije je svoj čas že začela s pripravami za ureditev propusta. Do izvedbe pa ni prišlo, ker se je zadeva ustavila pri uradnem železniškem postopku. Druga okolnost, ki je narekovala odložitve del, je načrt, ki predvideva, da bo struga Sušnice in Koprivnice prestavljena. Istočasno načrt predvideva obrambni nasip, ki bi popolnoma onemogočil podobne krajevne poplave. Po našem mnenju je naj-

učinkovitejši ukrep proti tem krajevnim poplavam na Loznici, ki vsako leto zalijejo kleti stanovanjskih poslopj, da se dvigne cesta, ki vodi proti Babnem. S tem bi odpadla nevšečnosti s poplavami.

Podobno je bilo tudi na Lavi, kjer je Sušnica poplavila dokaj veliko površino območja, delavnice in tudi nekaj stanovanjskih prostorov. Tudi ta problem na Lavi bo možno rešiti le z regulacijskimi deli. Ugotavljamo pa, da letos ob veliki vodi ni bilo poplavljenega območje ob spodnjem delu Sušnice, ker je regulirana Savinja odvajala sproti tudi velike količine vode.

V teh dneh je bil prizadet zaradi poplav tudi predel severno od Dečkove ceste. Na tem precej razsežnem območju sicer obstaja kanalsko omrežje, ki pa žal ne zmore odvajati velikih količin vode. Posledica tega je, da so kletni prostori severno ob Dečkovi cesti in v zgornjem delu Keršnikove ulice, deloma v Stritarjevi in Tkalski ulici ob višjem vodostaju poplavljeni. Občutno poslabšanje povzročila še tovarna »Meška«, ki doslej še ni uredila čistilnih naprav za svoje odpadne vode. Zaradi tega se v kanalu nabere nesnaga, ki se potem razlije ob poplavi se v stanovanjske prostore. Rešitev tega problema vidimo samo v izgradnji novega raztežilnika s podajiskom pod železniško progo in dalje do Koprivnice.

Tudi v Zavodni in Cretu je bilo nekaj zemlje poplavljenega — ob novih nasipih tovrne postaje. Ta problem bo rešen, ko bo tovarna postaja zgrajena in urejen sistem odtoknih jarkov, ki bo omogočal odvajanje vode.

V Začretu in v Spodnjih Trnovljah ter v Smarjetih so se prenapolnjeni travniški potoki razlili na okoliške njive, kar se dogaja ob vsakem hujšem deževju. Vse te krajevne težave bo možno rešiti z ustrez-

Upravni odbor in Komisija za sklepanje in odpovedovanje delovnih razmerij pri Gradbenem industrijskem podjetju »Ingrad« Celje, Ljubljanska cesta 16 razpisuje za svoja gradbišča v Celju, Storah, Zalcu, Velenju, Ljubljani in Slovenskih Konjicah, naslednja prosta delovna mesta za:

- TEHNIČNEGA DIREKTORJA PODJETJA**
Pogoj: gradbeni inženir z najmanj 10 letno prakso v gradbeni operativi pri večjih gradbenih podjetjih. Plača in stanovanje po dogovoru.
- VEČ GRADBENIH INŽENIRJEV IN TEHNIKOV**
Plača in stanovanje po dogovoru.
- VEČ GRADBENIH DELOVODIJ**
- VEČ OBRATNIH KNJIGOVODIJ**
Pogoj: popolna srednja šola s prakso.
- VEČ MATERIALNIH KNJIGOVODIJ**
Pogoj: srednja šola ali nepopolna srednja šola z daljšo prakso v stroki.
- VEČ KNJIGOVODIJ OSEBNIH DOHODKOV**
Pogoj: srednja šola ali nepopolna srednja šola z daljšo prakso.
- VEČ TEHNIČNIH ADMINISTRATORJEV**
Pogoj: srednja ali nepopolna srednja šola z daljšo prakso.
- VEČ SKLADIŠČNIKOV GRADBIŠČ**
Pogoj: srednja šola ali trgovska šola z daljšo prakso v gradbeni stroki ali sorodni stroki.
- TRI PERSONALNE REFERENTE**
Pogoj: srednja šola ali daljša praksa v stroki.
- SOCIALNEGA DELAVCA**
s prakso.
- REFERENTA ZA STROKOVNO IZOBRAŽEVANJE**
Pogoj: popolna srednja šola s prakso.
- REFERENTA ZA ŠOLSTVO**
Pogoj: popolna srednja šola s prakso.
- VEČ STENOAKTILOGRAFOV**
Pogoj: Dokončana administrativna šola s prakso.
- DVA OSKRBNIKA SAMSKIH DOMOV**
Večje število kvalificiranih, polkvalificiranih in nekvalificiranih gradbenih delavcev.
- Plača po tarifnem pravilniku podjetja. Samska stanovanja preskrbljena. Pismene prošnje sprejema sekretariat podjetja.

nimi regulacijskimi deli. O tem problemu smo povprašali tudi načelnika oddelka za gradnje in komunale zadeve pri celjski občini ing. Mareša, ki nam je tole povedal:

Sodimo, da je rešitev lokalnih poplav in zalivanja stanovanjskih poslopj rešljiv le z izvedbo načrta o preložitvi strug Sušnice, Koprivnice in travniškega potoka v strugo Loznice. Istočasno bo potrebno zgraditi varen obrambni zid, ki bo onemogočil preplavljanje predmestnih območij. V naslednjem letu ima še prednost izgradnja VII. etape regulacije Savinje, istočasno pa bomo začeli tudi regulirati Voglajno.

Pravljica

Nekoč je živela princeska, ki ni bila hči kralja. Živela je na tujem kraljestvu v devetem mestu. Bila je nežne bele polti, črnih las, in imela je velike temne oči. Bila je kakor vila, kakor silfida ali romantičen sen — bila je takšna, kakršne morajo biti vse princeske. Zato je imela devet krat devet oboževalcev. Toda bila je nesrečna — kakor vse princeske. Srce ji je gorelo v ljubezni, a nikoli ni vedela za koga. Prikazovala se je zdaj s tem zdaj z onim in ljudje so se ji zaničljivo nasmihali. Izmišljali so si bili celo najrazličnejše zgodbi. Toda to ji je bilo všeč, s ponosom princeske, s privzdignjeno glavo na labodjem vratu je stopala po cestah in pločnikih devetega mesta v deveti deželi.

Pa je prijel zdaj kraljevič. Vnelo se mu je srce, od sreče orosilo oko, poprosil jo je za roko in princeska mu jo je izprožila. Nežno in vitko roko, in pri tem je še sama začutila nekaj kakor ljubezen. Zazdelo se ji je, da je naposled vendarle srečna. »Oh,« je vzdihnila, »kaj more biti bolj blaženo kakor trenutek...« in planila v jok. On pa jo je privel k sebi in jo tolažil.

Poročila sta se in čez devet mesecev se jima je rodila hčerka. Princeska, ki je medtem postala princesa, je bila srečna devet let, po devetih letih pa so jo obšla čustva samote; nikjer več ni našla miru in ljudje so jo zopet videvali z drugimi. Govorili so celo, da se je srečno kraljestvo zrušilo, da se s kraljevičem najbrž ne razume da jo je zapustil, da ga je ona zapustila, ter da že mora biti tako, kakor je, sicer da bi na svetu vladala prevelika poštenost.

Princesa pa je bledela in vnela in zvenela; nekdanja bela polt se je nagubala, obrvem nad očmi so se pridružile še obrvi pod očmi in tako je narava Lepote popačila in ubila samo sebe. Po ulicah devetega mesta v deveti deželi so ljudje gledali le še senco, hodečo v spremstvu moža, ki ga je vseželo ljubila, ne da bi za to vedela.

(Vsaka podobnost s sliko je izključena.)

MNOGE DEŽELE POMAGAJO

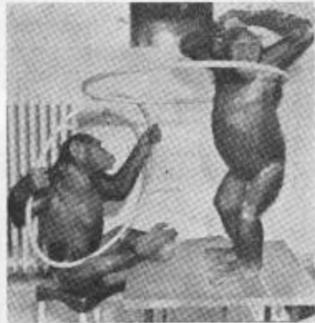
Pred časom je v Maroku prišlo do hudih zastripitev z jedilnim oljem, ki je vsebovalo nekaj strojnega olja in s tem tudi določene strupene snovi. Sto tisočih Marokan- ci so se zastripili in ob tej nacio-

SVET JE OGORČEN

Protizidovske demonstracije v zapadnih deželah so sramota za ves svet — ali je to novoletno darilo neonacistov — ali premissljena, oziroma nepremišljena akcija — kakorkoli, v vseh deželah so naleteli protizidovski izgedi na odpor, pa tudi v Zahodni Nemčiji so morali pod pritiskom svetovne javnosti obsoditi nacistično dejavnost.

V začetku januarja so najprej v Nemčiji izbruhnile protizidovske demonstracije in akcije mazanja sten, spomenikov in drugih objektov. Neonacisti so se spravili tudi nad židovske grobove in jih premazali s kljukastimi križi. Akcije so se postopoma razširile tudi v druge zahodne evropske dežele, pa celo v Ameriko.

Ceprav te umazane akcije ne pomenijo mnogo, razen to, da nacisti dvigajo glave, oblasti v teh deželah sprva niso ničesar ukrenile. Vendar je ogorčenje prebivalstva presleglo mero. Najprej so izbruhnile protinacistične demonstracije v Lon-

HULA HOOP - kdo koga posnema?

AKTUALNE DROBNARIJE

IZ VSEGA SVETA

MALOMARNOST POVZROČILA KATASTROFO ZA PTICJI SVET

Ob danski obali je neznanja ladja spustila v morje velike količine olja, ki se je razlilo vzdolž obale. Ptici, ki so na tem delu obale pristajali, so si zamastili krila in tako ostali brez pomoči na mestu. Tisoče vodnih ptičev je poginilo v kratkem času. Danski lovci so skupaj z organizacijo za zaščito živali takoj organizirali pomoč ogroženim pticam, vendar so v večini primerov lahko pomagali le z milostnim strelom. Nesreča pa je v tem, da je to območje vselej polno ptic. Sedaj je obala pusta, mrtva in polna ptičjih trupel. Tako je ena sama nepremišljena gesta kapitana neznanne ladje povzročila pravo katastrofo v ptičjem svetu ob danski obali.

SE ENA EKSTRAVAGANCA ZA CORTINO

Znani zimski športni in mondenki center Cortina slovi razen po svojih lepota tudi po svojih ekstravagancah. Hotelirji vedo zakaj, saj jim to vedno znova privablja stare in nove goste. Za letos so si izmišljili nekaj posebnega, in sicer avtomobilske hitrostne dirke po snegu. Na start so uspeli zbrati znane »ase« in dirkalne avtomobile vseh znank. Proga je bila vratolomna, vendar prijetna za oko petičnih turistov. Da ne bi prišlo do nesreče, so si vozniki na kolesa montirali verige z velikimi zobmi, vendar te največkrat niso pomagale. Dirkače je reševala le mehka snežena obloga ob dirkališču.

ALI NISTA LJUBKA?

Ali nista ljubka? Videti je, kot da bi se o čem skrivnostnem pogovarjala. V resnici pa sta se le zbudila po dolgem spanju, začivala in nato od jeze, ker ni bilo v gnezdu nič užitnega, krepko drug drugega kljunila. Najbolj zanimivo pri teh treh posnetkih pa je, da je možak, ki je neobgljena mladiča fotografiral, sedel na 40 čevljev visokem stolpu neke cerkve debelih pet ur! Pa še naj kdo reče, da možje niso potrpežljivi!

V montblanških grebenih

Slabe volje sva z Dušanom sedela na zeleno prevlečenih klopcah v jedilnici hotela in gledala vsak s svojega konca skozi okenske šipe v greben Peterey. V kratkih presledkih sva zahukala v steklo, ga obrisala z rokavom in tako napravila vsak zase razgledno odprtino v ledeni skorji.

V hotelu je šumelo kot v panju. Bil je nabit s turisti, plezalci, vodniki in v prvi vrsti s smučarji, ponajveč z mladimi ljudmi obeh spolov, ki so preganjali dolgečas med snežnim viharjem po svoje. Za naju niso bili več zanimivi. Prve dni so naju bolela ušesa od njihovih preprirov, otročarij — čisto italijanskih duškov, ki jih kljub Dušanovi polovični italijanščini nisva razumela. Najbolj glasni so bili seveda oni s prvim puhom pod nosom, našemljeni v vseh barvah. To je bil mavrični kupček razigranih, skoro otročjih smučarjev, ki pa so jemali ta šport kot razvedrilo po potrebi. Vsak dan v novih raztegljivih hlačah, kričočih puloverjih in čevlji do kolen, ves dan za točilno mizo in stokrat na obhodu po vseh hotelskih prostorih. Prišla sva do zaključka, vsaj po naročilih in flegmi, s katero so plačevali napitke v desetisočih, da bi edino denar ne dela nobenih preglavic. V dolini nekje sedi njih dobri očka, ki bo odšel penzion za tri tedne morda s polmilijonskim čekom ali še več. Za naju je bila v tem hotelu steklenica kisle vode razkošje.

Stresel me je mrz, ko sem se spomnil, kako zavija veter okrog naših šotorov, trga platno in kolčke in najde ponoči vsako špranjo, da nas obišče v spremstvu oblakov pršiča. Nič ne pomaga, vzdignila sva se s toplega in počasnih korakov zapustila toploto in vrišč. Zunanaj je udaril veter z vso silo, da sva se morala skloniti daleč proti njemu. Tesno sva zapela bundi in odtavala v temo in meglo na ledenik. Smer vetra je kazala pot. Na sredi sedla sva srečala v vetru zibajoče postave Jeseničanov, ki so šli na toplo — gledat televizijsko oddajo.

Brez večerje sva zlezla v šotor, odkidala spalne vreče in zlezla vanje oblečena, kot sva prišla čez sedlo od hotela. Štirinajst dni smo že ravnali svoje kote na trdem ledeniku Velikana (Col de Geant) v višini 3370 m in včasih se mi je zjutraj zdelo, da bo ostala hrbljenica kriva kot turška sablja od mraza in mokrote, ki sta bila poleg naju stalna gosta šotora. Imel sem za nameček še to srečo, da mi je že prvi dan spustila blazina in sem ležal ves čas na ledu s tanko spalno vrečo pod seboj.

Spanca ni hotelo biti. Dušan je že zdavnaj hrumel, pokril čez glavo, in bil bogve kje, mene pa je trgalo po vseh sklepah, da sem jih tokrat brez večjih težav vse preštel. Sele po tretji tableti me je zmanjkalo za nekaj ur.

Zbudil me ni vihar, niti bobnenje šotorskega platna, ker sem ga bil vajen, temveč nekaj drugega, novega — popoln mir. Radovednost mi ni dala miru, kajti zgodilo se je lahko dvoje: lepo in mirno vreme, kar bi bil čudež, ali pa gost in miren sneg, ki naletava brez vetra. Pol ure je trajalo, da sem razvozljal zadnje in porinil glavo iz šotora — v sneg. Zato torej tak mir. Bili smo zakopani v novem snegu, zunaj pa je bučal pravi montblanški vihar — pod jasnim nebom. Danes nas je sneg verjetno rešil brezplačne vožnje čez sedlo, ker bi sicer šotori v tem vetru ne zdržali na svojih mestih s svojo vsebino vred.

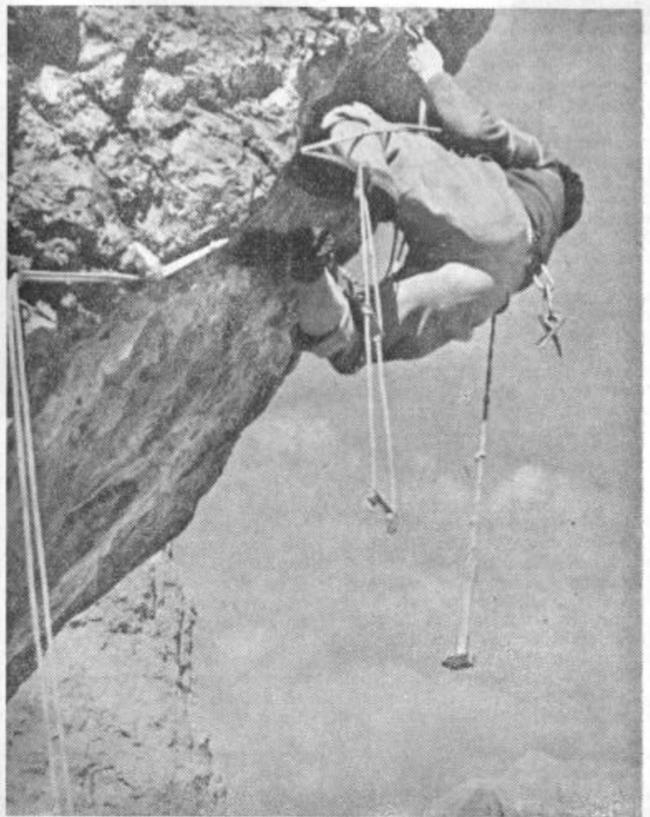
Drug za drugim so lezli iz šotorov oziroma belih kupčkov, zasidrani s cepini in vsak je spustil na svetlo krepko besedo jeze in razočaranja: zopet nič! Ze četrti dan se igramo voluharje v teh brigolih in ne moremo nikamor. Proti jutru je veter ponehal, umito nebo na vzvodu je dobilo prvi sij. Oklenilo je grebene Velikanovega zoba, začaralo v Marbresu in Roche Foru, v divjih iglah nad Chamoniom in sam očka Mont Blanc je dobil rdeč klobuk. Z zarjo in dnem je rasla tudi naša dobra volja. Valant je zaradižal s klini — znak, da se nekaj pripravlja. Ob šestih je padla odločitev: grebensko prečenje Dente del Gigante — Roche For, drzna ledena tura, zračna in nevarna, kot nalašč za tropo spočitih in furjastih, saj bi šli to jutro kamor koli, samo ne več v naše ledenice in hotelski drendaj. Naš svet je bil drugje, daleč nad nami.

Iglu je bil v polnem prometu. Stirje kuharinki so brneli svoj blagodejni »dobro jutro«, iz odprtine ledene kočje je prihajal prijeten vonj po kavi, čokoladi, bencinu in prismojenem, najboljši pogostnem rezultatu naše kuharje. Z Dušanom sva šla tega jutra na »polno hranos«. Vsak svojo konservo nadevane paprike, srce v omaki in pol kilogra-

ma graha je izginilo brez sledu v nekaj minutah.

Nekaj metrov pod našim taboriščem je vodila običajna pot proti Gigantu, ki je bila skoraj ves dan v prometu. Največ jih je sicer običajalo že pod nastavkom zoba, nekaj na zajtrkovalnici ob prestopu s strmine zoba samega, morda deset jih je pa le prikolovratilo na vrh ob vsakem lepem dnevu. Tudi to jutro so hitele naveze druga za dru-

naprej, sedaj po lastnih stopinjah do Gendarma, če ga-le dosežemo, preden udari z vso silo. Za seboj sva čula pretrgane klince navez, njsva jih razumela, veter je trgal besede in naju pritiskal ob vsakem koraku k tlom. Ostalo je še sto metrov do zajtrkovalnice, ko sva obstala kot vkopana. Nastalo je popolno zatišje, še pred trenutkom peklensko tuljenje — saj smo na štiri tisoč — naenkrat popoln mir kot da se je

go, spredaj vodnik v rdečih pletenih nogavicah, pisani vetrovki in beli kapi, neobhodno potrebni kombinaciji barv. Imeli so svoje kliente že tu na vrveh zaradi nekaj ozkih razpok nad sedlom, predvsem pa zaradi boljšega učinkovanja lastne osebnosti in neobhodne potrebe njihovega poklica. Včasih so se mi zazdele te gorske »lokomotive« kot pajek pred svojo mrežo. Hodili so spredaj, samozavestno, v svečanem, točno odmerjenem koraku, zagoreli in z nasmehom na ustih, kot da je ta svet njim namenjen in z njim razpolagajo po svoji uvidevnosti. Na vrvi, ki so jo držali v eni roki, je stopicalo za njimi v nerodnem, neuvežbanem koraku in bledih »pisarniških« obrazov nekaj postav, našemljenih po najnovjšem katalogu planinske opreme. Gledali so v tla in skušali ujeti korak z vodnikom, pa so se trudili zaman. Včasih je kdo pogledal navzgor — tisoč metrov višje je stal Zob, strm, na pogled nedostopen — in povesil oči k tlom ter poskakoval za vodnikom še bolj nerodno kot prej.

Ubrali smo jo za njimi. Sneg je bil trdo zbit, ob vsakem koraku je zacvililo pod nogami. Vodniški tempo nam je bil tuj, zato so kmalu ostali za nami s svojim živim tovorom. Izmenjali smo le mimogrede kratki »monsieur« in v dobri uri stali na zajtrkovalnici pod Zobom in obenem na začetku naše ture. Greben je bil zasnežen in oster, presekani z granitnimi stolpi in strehami, odprt na vsako stran s tisoč metri globine.

Navezali smo dereze in vrvi — prvi je zasekal stopinje v grebenu. Strma piramida Giganta je ostala za nami, lep spomin pred nekaj dnevi, ko smo viseli v njegovih ploščah južne stene in okušali na lastni koži in mišicah francosko težavnostno oceno »atletik« v silni vertikali.

Teško delo smo imeli pred seboj. Na sredi grebena, po treh urah sekanja, varovanj in neumljenih prečk je zašumelo z italijanske strani. Z jasnega so zaplesale megle, porinilo jih je v bok Roche Foru in odbilo po stebrih grebena. Z meglo vred je zatulil veter in ob sestopu z Grand Gendarma, stolpa pod vrhom, smo zlezli docela v hladno in mokro zaveso. Smer vzpona je bila sicer jasna pred nami, zgrešili ne bi, vendar nas je začel moriti občutek nevarnosti, pričakovanje nečesa hudega. Brez besed in dogovora smo pospešili korak in varovali samo še najtežje. Veter je počasi naraščal, zaplesale so prve snežinke. Z vrha nas je obrnilo takoj v sestop, komaj smo se zdržali na izpostavljeni snežni rezi. Z Janezom sva plezala

ustavil čas. Čakala sva s strahom, vedela sva, kaj pride. Janez je dvignil cepin s konico naprej in začela sva smrtno pesem montblanškega viharja; v konici je zaprasketalo, drobne iskre so pršele z nje. Takrat nisva več pazila na stopinje in globino, zagnala sva se z grebena, drug za drugim v prepadno strmino zahodne stene in se zarila v sneg. Trenutek za tem je udarilo v stolp nad nama — kot bi prelomil kost, zasmrdelo je po žveplu, v obraz sva dobila puh snega in drobce granita. Sedaj sva imela minuto časa, morda niti ne, veter je udaril s podvojenjo silo, za sabo sva začela glasove. Nisva čakala nikogar. Tu ni pomoči. Planila sva v greben in tekla po njem. Svet, kjer smo pred urami sekali led, se mi je zdel raven kot cesta. Zašumelo je, zopet z glavo v sneg, nato ogenj — zagrmelo je, lomilo med stolpi, kratko in odsekano, brez prestanka, strela za streljo je udarjala okrog naju. Cepin se mi je zdela vroč kot razbeljeno železo — bila sva sredi nevihte, tarča sva s svojim železjem točno na grebenu. Sedaj nisva čakala več. Preskočila sva opas in področila v steno pod prvo snežno streho. Janez je pobral železje iz zdrel z njim za dolžino vrvi vstran, zagnal v sneg in podričal do mene. Stisnjena drug k drugemu sva se tresla v silnih udarcih groma, tisočih odmevov in plazov, ki so drveli mimo in se trgali pod nama v steni Giganta. Kaj je s tovariši? Če so sedaj na grebenu, ne ostane od njih ničesar drugega kot črna lisa — okameneli ostanki in pepel. Takoj zatem je prilomastil iz megle Valant, zasopihan, črn v obraz in brez sapa, takoj za njim drugi in tretji, vsi golih rok in brez derez v tem ledu, kjer bi izsekal v lepem vsako stopinjo.

Stali smo tam uro, morda dve, nevihte ni bilo konec. Začel je nalezavati sneg, gost in moker — strele so udarjale redkeje. Veter je ponehal, le oddaljeno grmenje nad Deuphineo je kazalo pot nevihte. Zasuli z novim snegom, premočeni, sinji v obraz pa vendar nasmejani, drug poleg drugega in živi...

Zvečer smo sedeli na zeleno prevlečenih klopcah v hotelu, pred nami steklenica kisle vode, na steni televizor, ob nogah pa prijetno topli radiatorji. Kaj še več pričakujemo! Od časa do časa se kdo nasmehne in pokima drugemu. Mladina okrog nas pa dviga, teče Cincano, Chianti in Champagne, vriska in smeja je polna soba. Vsak doživlja svoje in po svoje...

Komisija za razpis mest direktorjev pri Občinskem ljudskem odboru Laško razpisuje glasom 21. členu Zakona o pristojnosti občinskih in okrajnih ljudskih odborov in njihovih organov mesto

UPRAVNIKA

Gostinsko-turističnega podjetja Rimske Toplice.

Pogoji: Visokokvalificiran gostinski delavec s 5 letno prakso na vodilnem položaju.

Nastop službe je mogoč s 1. 3. 1960.

Pismene, kolkovane prošnje je dostaviti Občinskemu LO Laško najkasneje do 10. II. 1960.